

REVISIONSDIREKTORATET FOR KØBENHAVNS KOMMUNE

Revisionsberetning
til
Borgerrepræsentationen
om
Københavns Kommunes
regnskab for 2004

September 2005

Revisionsdirektoratets beretning om revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2004	<u>7</u>
Resumé	<u>9</u>
Revisionspåtegningen på kommunens samlede årsregnskab 2004	<u>17</u>
Revisionens formål, ansvarsfordelingen mellem kommunen og revisor, planlægningen og udførelsen af revisionen samt rapporteringen herom ..	<u>19</u>
Økonomiudvalget	<u>29</u>
Opfølgning:	
Merudgifter til renovering af Øbro-hallen	<u>29</u>
Delegation af bevillingsmyndigheden	<u>30</u>
Kontrakt om varetagelse af lønanvisningen og hertil knyttede ydelser for Københavns Kommune	<u>31</u>
Beretning om revisionen af Københavns Kommunes beretning om selskabsligningen for 2004	<u>54</u>
Beretning om revisionen af Københavns Kommunes rapportering om Skatteankenævnssekretariatets virksomhed for 2004	<u>66</u>
Andre sager:	
Balancen i kommunens samlede regnskab	<u>72</u>
Tjenestemandspension	<u>74</u>
Balancen i Økonomiudvalgets regnskab	<u>75</u>
Anvisning af regningsmellemværende med KMD	<u>79</u>
Kultur- og Fritidsudvalget	<u>82</u>
Andre sager:	
Lønområdet	<u>82</u>
Balancen	<u>86</u>
Kasse- og beholdningseftersyn	<u>87</u>

Uddannelses- og Ungdomsudvalget	89
Opfølgning:	
Økonomistyring af folkeskoler.....	89
Borgmester Per Bregengaards rolle ved ansættelsen af dennes børn i Uddannelses- og Ungdomsforvaltningen	92
Andre sager:	
Kontoplanen	133
Åbningsbalancen pr. 1. januar 2004	134
Balancen	138
Bevillingskontrol	142
Revisionen af udgifter på visse dele af det sociale område (driftsudgifter i forbindelse med aktivering)	145
Revisionen af udgifter på integrations- og repatrieringsområdet (dansk som andetsprog)	145
Sundheds- og Omsorgsudvalget	146
Beretning om revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2004 på visse dele af det sociale område (folkepension og boligydelse)	146
Administrationsaftalen mellem De Gamles By og KAB	170
Andre sager:	
Tjenestebiler i hjemmeplejen	217
Sikkerhed ved anvendelsen af IT-systemer	219
Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget	223
Beretning om revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2004 på visse dele af det sociale område (ud over folkepension)	223
Beretning om revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2004 på beskæftigelsesområdet	252
Beretning om revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2004 på integrations- og repatrieringsområdet	284
Beretning om revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2004 på børnefamilieydelsesområdet	294
Styringen af hjemløseområdet	301

Del II	Side
Indholdsfortegnelse	351
Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget	
Takster og andre indtægter	<u>355</u>
Andre sager:	
IT-anvendelsen	<u>431</u>
Forvaltningens interne tilsyn	<u>435</u>
Opkrævning af forældrebetaling for dagtilbud	<u>439</u>
Bygge- og Teknikudvalget	<u>446</u>
Opfølgning:	
Afgifter for råden over vejareal m.m. i Københavns Kommune	<u>446</u>
Bestiller-Udfører-Modellen mellem Vej & Park og Kommune Teknik København	<u>446</u>
Økonomistyringen i Parkering København	<u>451</u>
Revisionsaftale om intern revision i Kommune Teknik København (KTK)	<u>455</u>
Beretning om revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2004 på byfornyelsesområdet mv.	<u>464</u>
Økonomistyringen i Københavns Kirkegårde	<u>475</u>
Administrationen af kommunens råde-over ejendomme	<u>522</u>
Andre sager:	
Byggesagsgebyrer i Byggeri & Bolig	<u>588</u>
Balancen i regnskabet for Plan & Arkitektur	<u>592</u>
Miljø- og Forsyningsudvalget	<u>601</u>
Revisionen af KE Forsyningens årsregnskab for 2004	<u>601</u>
Andre sager:	
Bevillingskontrol – Miljøkontrollen	<u>622</u>
Tværgående revisionsopgaver	<u>626</u>
Opfølgning:	
Kontraktledelse i Københavns Kommune	<u>626</u>
Kommunens indkøbsordning	<u>626</u>
Udgifter til rejser til udlandet	<u>628</u>
Andre sager:	
Udviklingen af økonomistyringen i Københavns Kommune	<u>635</u>
Forretningsgangsbeskrivelser, jf. Kasse- og Regnskabsregulativet	<u>642</u>
Anlægsområdet	<u>651</u>

Revisionsdirektoratets beretning om revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2004

1. Revisionsdirektoratet afgiver – i henhold til revisionsvedtægtens § 13 – beretning til Borgerrepræsentationen om revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2004.

Revisionsdirektoratet skal erklære, at revisionen af regnskabet – således som det er forelagt for Borgerrepræsentationen den 28. april 2005 – er blevet udført i overensstemmelse med revisionsvedtægtens § 4.

Revisionen er gennemført efter kravene til god offentlig revisionsskik.

2. Beretningen indeholder i udvalgsrækkefølge de revisionssager, som direktoratet under hensyn til deres almindelige eller principielle betydning har fundet anledning til at fremdrage.

Inden for hvert udvalgsområde vil omtalen af sagerne være rubriceret således:

- Sager fra tidligere revisionsbetænkninger (Opfølgning). Sagerne var på daværende tidspunkt ikke afsluttet, og direktoratet er derfor almindeligvis blevet anmodet om at give orientering om sagens afslutning.
- Sager af generel art, som normalt er resultatet af mere omfattende revisionsmæssige undersøgelser.
- Sager af mere konkret karakter (Andre sager). De omtalte forhold udgør kun en del af de foreliggende sager.

Afsluttende omfatter beretningen en redegørelse for resultatet af Revisionsdirektoratets gennemførelse af tværgående revisionsopgaver. Disse sager berører to eller flere udvalg.

Redaktionen af beretningen er afsluttet den 5. september 2005.

3. Den efterfølgende behandling af revisionsberetningen skal følge Borgerrepræsentationens retningslinier af 4. december 1997.

Ifølge disse oversender Borgerrepræsentationen revisionsberetningen til Økonomiudvalget. Til at foretage det forberedende arbejde i forhold til Økonomiudvalgets behandling af revisionsberetningen har Borgerrepræsentationen nedsat et Revisionsudvalg.

Økonomiudvalget afgiver indstilling om decision af årsregnskabet i en revisionsbetænkning til Borgerrepræsentationen.

Resumé

1. Revisionsdirektoratets 2004-revisionsberetning til Borgerrepræsentationen indledes med revisionspåtegningen på kommunens samlede årsregnskab 2004 – indeholdende et forbehold for rigtigheden af regnskabets lønudgifter – samt en kort omtale af revisionens formål, ansvarsfordelingen mellem kommunen og revisor, planlægningen og udførelsen af revisionen samt rapporteringen herom (tiltrædelsesprotokollat).

Direktoratets rapportering om den udførte revision rubriceres i:

- Revisionsprotokollater om større undersøgelser.
- Revisionsprotokollater om lovpligtige beretninger til ministerier på tilskuds- og refusionsområder.
- Revisionsprotokollater om årsregnskabsrevisionen.

2. Større undersøgelser

2004-revisionsberetningen indeholder 6 større undersøgelser:

- Borgmester Per Bregengaards rolle ved ansættelsen af dennes børn i Uddannelses- og Ungdomsforvaltningen – foretaget efter orientering til Revisionsudvalget og på baggrund af henvendelse fra borgmester Per Bregengaard.

Undersøgelsen viste efter direktoratets opfattelse, at der burde have været opslag i relation til Søren Bregengaards stilling og Marie Bregengaards stilling som pædagogmedhjælper, ligesom der burde have været nedsat et ansættelsesudvalg ved Søren Bregengaards ansættelse og Marie Bregengaards ansættelse i 2005 som kontorfunktionær.

Løn- og ansættelsesvilkårene var i overensstemmelse med gældende overenskomster/aftaler.

Borgmester Per Bregengaard syntes ikke på nogen måde at være inhabil i forvaltningslovens forstand ved Søren Bregengaards ansættelse og Marie Bregengaards ansættelse som pædagogmedhjælper.

Derimod var Revisionsdirektoratet mest tilbøjelig til at mene, at ved Marie Bregengaards ansættelse i 2005 som kontorfunktionær var Per Bregengaard inhabil og dermed medvirkede ved sagsbehandlingen i strid med forvaltningslovens § 3, stk. 3.

På Revisionsdirektoratets anbefaling har Økonomiudvalget præciseret reglerne for opslag af stillinger, ligesom Uddannelses- og Ungdomsforvaltningen har tydeliggjort personalehåndbogen og etableret undervisning i forvaltningsloven.

- Administrationsaftalen mellem De Gamles By og KAB – foretaget efter anmodning fra Revisionsudvalget. Sundheds- og Omsorgsudvalget.

Undersøgelsen viste, at den opgavevaretagelse, som sundhedsborgmestrene: Lars Engberg, Peter Martinussen og Inger Marie Bruun-Vierø havde udøvet, ikke gav Revisionsdirektoratet anledning til bemærkninger. Lars Engberg havde ikke truffet afgørelse eller deltaget i afgørelser i forvaltningslovens forstand, hvor spørgsmålet om inhabilitet kunne være relevant.

Direktoratet fandt det stærkt beklageligt, at Sundhedsforvaltningen ikke syntes at have overholdt forskrifterne i kommunens Indkøbshåndbog ved 1994-aftalen med KAB og ikke i 1996 sendte aftalen med KAB i EU-udbud.

Direktoratet finder, at der generelt i Københavns Kommune er behov for at overveje en opstramning af sagsbehandlingsreglerne, så der opnås en bedre sammenhæng mellem pligterne for borgmestrene som udøver af den øverste daglige ledelse og for forvaltningerne som ansvarlige for de løbende daglige driftsopgaver.

Udvalget tiltræder anbefalingen.

- Styringen af hjemløseområdet – Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget.

Undersøgelsens fokus har været på de opstillede visioner, målsætninger, mål og resultatkrav, disses sammenhæng med budgetlægningen samt målopfyldelsen og evalueringen på området.

Der er i samarbejde med Malmø Stadsrevision foretaget en sammenligning mellem København Kommunes og Malmø Stads styring af hjemløseområdet.

Revisionsdirektoratet fremsætter en række anbefalinger til kommunens fremtidige styring af hjemløseområdet.

Udvalget tiltræder anbefalingerne.

- Takster og andre indtægter – Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget.

Samlet finder Revisionsdirektoratet det stærkt beklageligt, at Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen for de undersøgte indtægtsområder ikke i alle tilfælde har sikret en regelmæssig afklaring og efterlevelse af betingelserne for indtægtsberegningens grundlag og prisfastsættelse, som disse er anført enten i lovgrundlaget eller i de generelle retningslinier herfor.

Revisionsdirektoratet anbefaler derfor, at der fremadrettet sættes fokus herpå på alle områder, hvor forvaltningen har et indtægtsgrundlag.

På forældrebetalingområdet fremgår der en beregning, som efter forvaltningens opfattelse viser, at forældrebetalingen i både 2004 og 2005 har holdt sig inden for lovens grænse på 30 %.

Udvalget tiltræder revisionens anbefalinger.

- Økonomistyringen i Københavns Kirkegårde – Bygge- og Teknikudvalget.

Undersøgelsen har haft som formål at analysere og vurdere økonomistyringen. Som særligt tema har indgået Kirkegårdenes indtægter.

Revisionsdirektoratet finder sammenfattende, at Kirkegårdenes igangværende tiltag er et godt fundament for en yderligere styrkelse af økonomistyringen.

Udvalget tiltræder undersøgelsens resultater.

- Administrationen af kommunens råde-over ejendomme – Bygge- og Teknikudvalget.

Råde-over ejendomme er ejendomme, som Københavns Kommune har fundet det nødvendigt at erhverve med henblik på gennemførelse af kommunens byfornyelse. Hovedformålet med undersøgelsen af administrationen af ejendommene – i alt 53 og værdiansat i regnskabet til 273 mio. kr. – har været at vurdere, hvorvidt henholdsvis kommunens og byfornylsesselskabernes driftsadministration af disse er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Revisionsdirektoratet finder sammenfattende, at Plan & Arkitekturs administration af råde-over ejendommene giver anledning til at udtale alvorlig kritik.

Bygge- og Teknikforvaltningen anerkender den fremsatte kritik og beklager, at den økonomiske styring af Plan & Arkitektur ikke i tide er blevet udviklet til et tilfredstillende niveau. Det er forvaltningens ledelses vurdering, at iværksatte initiativer vil rette op på dette: Initiativer er bl.a. ansættelse af økonomichef, organisationsomlægning og tiltrædelse af ny direktør. I det fremadrettede er det aftalt, mellem Bygge- og Teknikforvaltningens ledelse og Plan & Arkitekturs nye ledelse, at arbejdet prioriteres højt, og at Plan & Arkitektur kvartalsvist i forbindelse med budgetopfølgningerne redegør for fremdriften.

Udvalget tiltræder forvaltningens initiativer.

3. Lovpligtige beretninger til ministerier på tilskuds- og refusionsområder

Københavns Kommune modtager på væsentlige udgiftsområder tilskuds- og refusionsbeløb fra staten. Staten kræver som dokumentation for beløbenes anvendelse, at kommunens revisor til pågældende ministerium årligt afgiver en beretning om revisionen heraf.

Revisionsdirektoratets beretninger optages i direktoratets årlige revisionsberetning til Borgerrepræsentationen.

2004-årsrevisionsberetningen indeholder følgende lovpligtige beretninger:

- Beretning om revisionen af Københavns Kommunes beretning om selskabslighningen for 2004.
- Beretning om revisionen af Københavns Kommunes rapportering om Skatteankenævnssekretariatets virksomhed for 2004.
- Beretning om revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2004 på visse dele af det sociale område (folkepension og boligydelse).
- Beretning om revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2004 på visse dele af det sociale område (ud over folkepension).
- Beretning om revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2004 på beskæftigelsesområdet.
- Beretning om revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2004 på integrations- og repatrieringsområdet.
- Beretning om revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2004 på børnefamilieydelsesområdet.
- Beretning om revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2004 på byfornyelsesområdet mv.

De statslige krav på disse områder til kommunens administration, herunder til regnskabsaflæggelsen, er meget specifikke og komplekse samt undergår ofte ændringer. Dette afspejler sig også i kravene til Revisionsdirektoratets opgavevaretagelse, som omfatter en gennemgang af dels forvaltningernes forretningsgange dels af enkeltsager. Revisionsdirektoratets generelle indtryk: De specifikke statslige lovkrav indebærer, at revisionen fremsætter mange bemærkninger til regnskaberne. Forvaltningerne arbejder til stadighed med flere forskellige tiltag til nedbringelse af revisionsbemærkningerne. I forhold til sidste år konstaterer direktoratet, at der er færre bemærkninger, der har direkte refusionsmæssig betydning, mens antallet af formelle fejl er omtrent på samme niveau.

4. Årsregnskabsrevisionen

Denne revision udføres dels i årets løb dels i forbindelse med årsregnskabsaflæggelsen. Resultatet af revisionen er i denne beretning hovedsageligt angivet under Opfølgning henholdsvis Andre sager. I det følgende er der udvalgt sager fra de enkelte udvalgsafsnit, hvor revisionen har haft bemærkninger af væsentligere karakter.

Økonomiudvalget. Revisionsdirektoratets revision har givet anledning til bemærkninger af en sådan væsentlighed og karakter, at det er kommet til udtryk i revisionspåtegningen på kommunens samlede årsregnskab 2004.

Som følge af bemærkningerne tager direktoratet forbehold for rigtigheden af lønningerne i regnskabet under henvisning til, at kommunens interne kontrol på lønområdet har været behæftet med væsentlige mangler og usikkerheder.

Forbeholdet er uddybet i sagen under Økonomiudvalget om "Kontrakt om varetagelse af lønanvisningen og hertil knyttede ydelser fra Københavns Kommune."

Revisionsdirektoratet anbefalede Økonomiforvaltningen at forelægge for Indenrigs- og Sundhedsministeriet, hvorvidt Borgerrepræsentationen kan delegere bevillingsmyndigheden til Økonomiudvalget i forbindelse med udmøntningen af rådighedsbeløb fastsat i budgettet til konkrete anlægsprojekter.

Ministeriet udtalte, at en beslutning om til Økonomiudvalget at delegere kommunalbestyrelsens bevillingskompetence vedrørende anlægsbevillinger er i strid med delegationsforbudet i styrelseslovens § 40, stk. 2.

Uddannelses- og Ungdomsudvalget. Revisionens gennemgang af forvaltningens poster i balancen viste, at mange konti manglede fyldestgørende oplysninger i specifikationerne til brug for vurderingen af validiteten af enkeltposterne. Forvaltningen erkender, at arbejdet med at rydde op i statusposter er blevet stærkt forsinket i forhold til den oprindelige målsætning.

Som led i bevillingskontrollen blev det konstateret, at bevillingen på folkeskoleområdet på 2.492 mio. kr. reelt var blevet overskredet med 60,7 mio. kr. Det fremgår af Økonomiudvalgets behandling af Københavns Kommunes regnskab 2004, at på baggrund af Uddannelses- og Ungdomsudvalgets merforbrug i 2004-regnskabet vil Økonomiforvaltningen i samarbejde med Uddannelses- og Ungdomsforvaltningen igangsætte en undersøgelse af baggrunden for merforbruget, herunder merforbrugets konsekvenser for 2005 og årene derefter. Uddannelses- og Ungdomsudvalget henviser herom især til problemerne med lønbogføringen.

Sundheds- og Omsorgsudvalget. Revisionen konstaterede som led i revisionen af hjemmeplejeområdet tjenestebiler, at Sundhedsforvaltningen på grund af tidsmæssige årsager ikke havde foretaget økonomiske beregninger angående køb/leasing af biler på gule nummerplader. Sundhedsforvaltningen ville i forbindelse med kommende udbud af bilordning i samarbejde med Økonomiforvaltningen medtænke direktoratets anbefalinger.

Revisionen bemærkede, at Sundhedsforvaltningen af ressourcemæssige årsager ikke havde foretaget halvårlig revurdering af personkoder og systemadgange, herunder om systemadgangene fortsat passer til den enkelte medarbejders faktiske funktion og arbejdsopgaver. Forholdet var gældende for Sundhedsforvaltningens brug af edb-systemer generelt.

Efter revisionens opfattelse er denne praksis i strid med kommunens Regulativ for IT-sikkerhed. Sundhedsforvaltningen vil snarest begynde på en kontrol af medarbejdernes autorisationer.

Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget. Revisionsdirektoratet har undersøgt Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningens brug af eksterne databehandlere.

På revisionens anbefaling ville forvaltningen tage kontakt til den eksterne databehandler for at få bragt en revisorerklæring i bedre overensstemmelse med sikkerhedsaftalen og tage kontakt til kommunens centrale sikkerhedsleder med henblik på at gennemarbejde kravene til revisorerklæring vedrørende eksterne databehandlere.

Bygge- og Teknikudvalget. Revisionsdirektoratet udtrykker i forbindelse med vurderingen af byggesagsgebyrerne i Byggeri & Bolig tilfredshed med, at Byggeri & Bolig har igangsat et arbejde med at opgøre omkostningerne på de områder, der helt eller delvist er dækket af indtægter.

Når dette arbejde er afsluttet, forventer direktoratet, at dette indgår i Bygge- og Teknikudvalgets beslutningsgrundlag om sammenhængen mellem omkostningerne og byggesagsgebyrerne.

Miljø- og Forsyningsudvalget. KPMG C. Jespersen, statsautoriserede revisorer, er intern revisor i KE Forsyningen. Årsrapporten for KE Forsyningen og årsrapporten for KE El-forsyningen er af intern revision forsynet med en revisionspåtegning uden forbehold eller supplerende oplysninger.

Revisionspåtegningen på kommunens samlede årsregnskab 2004

Revisionsdirektoratets revision har givet anledning til bemærkninger af en sådan en væsentlighed og karakter, at det vil komme til udtryk i revisionspåtegningen på kommunens samlede årsregnskab 2004.

Som følge af bemærkningerne tager direktoratet forbehold for rigtigheden af lønningerne i regnskabet. Forbeholdet er uddybet i sagen under Økonomiudvalget om "Kontrakt om varetægelse af lønanvisningen og hertil knyttede ydelser fra Københavns Kommune".

Som resultat af den udførte revision vil direktoratet, såfremt Borgerrepræsentationen godkender det foreliggende årsregnskab, forsyne det med følgende revisionspåtegning:

"Til Københavns Borgerrepræsentation

Vi har revideret årsregnskabet for Københavns Kommune for regnskabsåret 1. januar-31. december 2004, der aflægges efter den kommunale styrelseslov.

Kommunens ledelse har ansvaret for årsregnskabet. Vort ansvar er på grundlag af vor revision at udtrykke en konklusion om årsregnskabet.

Den udførte revision

Vi har udført vor revision i overensstemmelse med danske revisionsstandarder og Revisionsvedtægten for Københavns Kommune (god offentlig revisionsetik). Disse kræver, at vi tilrettelægger og udfører revisionen med henblik på at opnå høj grad af sikkerhed for, at årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation. Revisionen omfatter stikprøvevis undersøgelse af information, der understøtter de i årsregnskabet anførte beløb og oplysninger. Revisionen omfatter endvidere stillingtagen til den af ledelsen anvendte regnskabspraksis og til de væsentlige skøn, som ledelsen har udøvet,

samt vurdering af den samlede præsentation af årsregnskabet. Det er vor opfattelse, at den udførte revision giver et tilstrækkeligt grundlag for vor konklusion.

Forbehold

Kommunens interne kontrol på lønområdet har været behæftet med væsentlige mangler og usikkerheder i form af manglende afstemning mellem det nye lønsystem og kommunens bogføringssystem KØR, manglende erklæringer fra revisor af serviceleverandøren Accenture om det nye lønsystem (IT-sikkerhed, lovgivnings- og kontraktbestemmelser mv.) samt flere forvaltningers vurdering af usikkerheden om lønningerne. Vi har derfor ikke opnået den høje grad af sikkerhed for rigtigheden af lønningerne i regnskabet.

Konklusion

Det er vor opfattelse, at årsregnskabet, bortset fra den mulige virkning af det i forbeholdet anførte, giver et retvisende billede af kommunens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2004 samt af resultatet af kommunens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar-31. december 2004 i overensstemmelse med de krav til regnskabsaflæggelsen, som følger af den kommunale styrelseslov".

Revisionens formål, ansvarsfordelingen mellem kommunen og revisor, planlægningen og udførelsen af revisionen samt rapporteringen herom

Revisionens formål

1. Styrelsesloven bestemmer, at revisionen af Københavns Kommunes regnskaber varetages af kommunens Revisionsdirektorat. De nærmere bestemmelser om revisionens virksomhed fastsættes i en revisionsvedtægt, der vedtages af Borgerrepræsentationen og stadfæstes af indenrigs- og sundhedsministeren.

Revisionsarbejdet skal udføres, så det opfylder kravene til god offentlig revisionskik, dvs. omfattende dels finansiell revision dels forvaltningsrevision.

2. Den finansielle revision omfatter en efterprøvelse af, om regnskabet er rigtigt, om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger ("bevillingskontrol"), og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med Borgerrepræsentationens beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis ("juridisk-kritisk revision").

Den finansielle revision og kvalitetsniveauet herfor svarer i princippet til den revision, der er foreskrevet for selskaber omfattet af årsregnskabsloven mv. Ved den kommunale revision lægges der dog større vægt på kontrollen med overholdelsen af bevillingsmæssige og juridiske rammer for drift og anskaffelser.

3. Forvaltningsrevisionen omfatter en bedømmelse af, om udførelsen af Borgerrepræsentationens og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Det skal således efterprøves, om dispositionerne er i overensstemmelse med de almindelige normer for, hvad der kræves af en hensigtsmæssig og sparsommelig administration ved brug af offentlige midler.

Forvaltningsrevisionens formål er at efterprøve kommunens efterlevelse af:

- At være sparsommelig – Er goder og tjenesteydelser erhvervet på den mest økonomiske måde under hensyn til kvalitet, kvantitet etc.
- At være produktiv – Er der et optimalt forhold mellem ressourceanvendelse og produktion.
- At være effektiv – I hvilket omfang har man nået de mål – udløst de virkninger – som var tilsigtet med den pågældende bevilling, set i forhold til ressourceanvendelsen.
- At have en god ledelsesstyring – Har den øverste ledelse tilrettelagt et styringssystem til sikring af, at forvaltningsopgaverne bliver varetaget på en korrekt og en sparsommelig, produktiv og effektiv måde.

Forvaltningsrevisionen omfatter både den lovfæstede løbende forvaltningsrevision samt den udvidede forvaltningsrevision, der normalt udføres som større undersøgelser.

Målsætningen for kvalitetsniveauet for forvaltningsrevisionen er som for den statslige revision.

Ansvarsfordelingen mellem kommunen og revisor

4. Revisionsdirektoratets revisionsmæssige ansvar bygger på følgende fordeling af opgaverne mellem kommunen og revisor:

Københavns Kommunes anliggender styres af Borgerrepræsentationen, jf. styrelseslovens almindelige bestemmelser. De nærmere regler om Københavns Kommunes styrelse er fastsat i Styrelsesvedtægt for Københavns Kommune af 12. juni 1997.

Til at varetage den umiddelbare forvaltning er der nedsat et Økonomiudvalg samt 6 stående udvalg, der hver forestår forvaltningen af sit område. De enkelte forvaltningsområder er præciseret i styrelsesvedtægten.

Styrelseslovens kapitel V fastsætter bestemmelser for kommunens økonomiske forvaltning. Heraf fremgår, at Borgerrepræsentationen fastsætter de nærmere regler for

indretningen af kommunens kasse- og regnskabsvæsen i et regulativ, hvori der tillige optages forskrifter vedrørende forretningsgangen inden for kasse- og regnskabsvæsenet.

Kommunen skal endvidere overholde Indenrigs- og Sundhedsministeriets bekendtgørelse om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v., herunder ministeriets regelsæt: "Budget- og regnskabssystem for kommuner og amtskommuner" (tidligere "Den gule Mappe").

Økonomiudvalget varetager den umiddelbare forvaltning af kommunens kasse- og regnskabsvæsen, og Økonomiudvalget har indseende med de økonomiske og almindelige administrative forhold inden for samtlige kommunens administrationsområder. Kommunens overordnede budget- og regnskabsforhold – herunder formueforvaltning og optagelse af lån – henhører under Økonomiudvalget. Økonomiudvalgets centrale rolle i forhold til kommunens økonomiske forvaltning er uddybet i styrelseslovens kapitel V.

Kommunens årsregnskab aflægges af Økonomiudvalget til Borgerrepræsentationen inden en af indenrigs- og sundhedsministeren fastsat frist. Regnskabet skal ledsages af en fortegnelse over kommunens kautions- og garantiforpligtelser. Det skal i fornødent omfang være ledsaget af bemærkninger, navnlig vedrørende væsentlige afvigelser mellem bevillings- og regnskabsbeløb.

Forvaltningerne har til opgave at tilrettelægge bogføringen og formueforvaltningen i form af registreringssystemer og procedurer, der opfylder lovgivningens og kommunens bestemmelser samt sikrer en pålidelig økonomirapportering og regnskabsafleggelse.

Forvaltningerne skal påse, at registreringssystemerne og formueforvaltningen kontrolleres på en efter forvaltningens forhold tilfredsstillende måde, dvs. der skal tilrettelægges en god intern kontrol.

Det påhviler forvaltningerne at etablere en god kommunal økonomistyring, som gør det muligt for ledelsen at vurdere, om der er en hensigtsmæssig sammenhæng mellem ressourceindsats, produktion og målopfyldelse.

Dette indebærer i praksis, at der løbende og systematisk rapporteres til ledelsen om ressourceindsats, produktion, produktivitet og effektivitet, og at ledelsen prioriterer forvaltningens aktiviteter og budgetter i overensstemmelse hermed.

Endelig påhviler det forvaltningerne i overensstemmelse med god tilskudsforvaltning at tilrettelægge en administrativ kontrol med anvendelsen af ydede tilskud – tilpasset forholdene på det konkrete tilskudsområde.

Revisionsdirektoratets ansvar er at kontrollere, at det udarbejdede årsregnskab opfylder lovgivningens og kommunens regnskabsbestemmelser, og at regnskabet ikke indeholder væsentlige fejl eller mangler.

Det er desuden revisionens opgave at foretage en kritisk gennemgang af de forretningsgange, som er tilrettelagt på det regnskabsmæssige område. Det påses særligt, om gældende bestemmelser er blevet overholdt.

Under den løbende forvaltningsrevision vurderer revisionen ved sagsgennemgangen og gennemgangen af enkeltransaktioner, om der er udvist en sparsommelig adfærd. I forbindelse med vurderingen af registreringssystemernes nøjagtighed foretages der en overordnet bedømmelse af systemernes hensigtsmæssighed ud fra en styringsvinkel.

Større undersøgelser indebærer, at et afgrænset område af kommunens aktivitetsområder bliver underkastet en dyberegående vurdering særligt med henblik på, om der er en god ledelsesstyring til sikring af en korrekt og en sparsommelig, produktiv og effektiv forvaltning.

Revisionens planlægning og udførelse

5. Revisionen planlægges og udføres med henblik på at kunne tage stilling til, om kommunens årsregnskab indeholder væsentlige fejl og mangler.

Revisionen vil i overensstemmelse med almindeligt anerkendte danske revisionsprincipper blive planlagt og udført således, at hovedvægten lægges på de poster i regnskabet og de dele af kommunens registreringssystemer og forretningsgange, hvor risikoen for fejl og mangler er størst.

Omfanget af revisionen afhænger som nævnt af de konkrete forhold i kommunens forvaltning, herunder lovgivningens krav, valg af regnskabs- og sikkerhedsmæssig organisation, omfanget af IT-anvendelsen, internt kontrolmiljø, etablerede forretningsgange mv.

Revisionen udføres dels i årets løb dels i forbindelse med årsregnskabsaflæggelsen. Revisionen i årets løb er et led i revisionen af årsregnskabet og kan ikke betragtes som et afsluttet arbejde i sig selv.

Revisionsarbejdet for det enkelte regnskabsår udføres ved stikprøver og analyser og omfatter således ikke en gennemgang af alle kommunens forretningsgange og funktioner inden for det regnskabsmæssige område.

Der er således ikke tale om en gennemgang af samtlige bilag og transaktioner, men revisionen udføres ved, at der ved et antal stikprøver indhentes dokumentation for eller på anden måde bekræftelse af bogføringens og regnskabets rigtighed.

Den stikprøvevise revision i årets løb vil blandt andet omfatte en gennemgang af udvalgte forretningsgange, herunder IT-området, og registreringer med henblik på at konstatere, om kommunens retningslinier for benyttede registreringssystemer efterleves, samt om de fastlagte forretningsgange overholdes. I tilslutning hertil vil der blive foretaget en vurdering af, om registreringssystemer og forretningsgange skønnes at være hensigtsmæssige og forsvarlige i kontrolmæssig henseende, herunder tilstrækkelige til at sikre, at alle transaktioner kommer rigtigt til udtryk i årsregnskabet.

Under revisionen vil opmærksomheden være henledt på, at besvigelser eller uregelmæssigheder kan forekomme. Fejl i regnskabet, der er en følge af besvigelser eller uregelmæssigheder, vil dog ikke nødvendigvis blive opdaget under revisionen, da fejl af denne karakter sædvanligvis tilsløres eller holdes skjult. Hvis der konstateres forhold, som giver formodning herom, vil der blive foretaget yderligere undersøgelser med henblik på at afkræfte eller bekræfte formodningens rigtighed.

I denne forbindelse skal det understreges, at muligheden for at hindre såvel tilsigtede som utilsigtede fejl eller mangler, herunder besvigelser og uregelmæssigheder, først og fremmest beror på, om der ved tilrettelæggelsen af registreringssystemer og forretningsgange sikres en god intern kontrol.

Revisionen ved årsafslutningen omfatter blandt andet en analyse af resultatopgørelsens poster og en sammenligning med bevillingerne. Ved revisionen af balancen vil de opførte aktivers tilhørsforhold, deres tilstedeværelse og værdiansættelse blive kontrolleret. Det påses endvidere, at rettigheder tilhørende kommunen samt gældsposter og forpligtelser, der revisor bekendt påhviler kommunen, er rigtigt udtrykt i årsregnskabet.

I forbindelse med revisionen af årsregnskabet bliver de enkelte forvaltninger anmodet om at bekræfte en række oplysninger inden for særligt vanskeligt reviderbare områder, eksempelvis eventualforpligtelser og retssager samt regnskabsposter, hvortil der knytter sig særlig risiko eller usikkerhed (ledelsens regnskaberklæring).

Den udførte forvaltningsrevision omfatter en bedømmelse af, om enkeltdispositioner, aktiviteter, programmer eller forvaltningernes samlede opgaver er gennemført på en økonomisk hensigtsmæssig måde, og om resultaterne svarer til de mål, der er sat for den pågældende virksomhed (jf. i øvrigt om forvaltningsrevision under Revisionens formål).

Rapportering om den udførte revision

6. Direktoratet vil ved møder med de enkelte forvaltninger drøfte forhold af orienterende og opklarende karakter samt praktisk arbejdstilrettelæggelse. Eventuelt vil der i skrivelser blive behandlet regnskabs- og revisionsmæssige spørgsmål, fx om forhold der senere kan blive omtalt i et revisionsprotokollat.

7. Direktoratet afgiver revisionsprotokollater til Økonomiudvalget og vedkommende stående udvalg om arten og omfanget af revisionen af årsregnskabet samt de bemærkninger, revisionen har givet anledning til.

Revisionsprotokollater kan i øvrigt afgives i årets løb, når direktoratet finder det hensigtsmæssigt.

Protokollaterne skal besvares af udvalget snarest muligt og senest 4 uger efter modtagelsen.

Protokollatudkast fremsendes til vedkommende forvaltning med henblik på verifikation af faktuelle oplysninger.

8. Revisionsdirektoratet afgiver en revisionspåtegning på kommunens årsregnskab. Påtegningen er, medmindre andet er anført i påtegningen, udtryk for, at regnskabet er revideret, at regnskabet er rigtigt opstillet på grundlag af bogføringen, at regnskabet er opgjort under omhyggelig hensyntagen til bestående værdier, rettig- heder og forpligtelser, og at regnskabet er i overensstemmelse med lovgivningens krav til regnskabsaflæggelsen.

Revisionspåtegningen vil, såfremt den udførte revision ikke giver anledning til andet, have følgende ordlyd:

"Til Københavns Borgerrepræsentation

Vi har revideret årsregnskabet for Københavns Kommune for regnskabsåret 1. januar-31. december 200x, der aflægges efter den kommunale styrelseslov.

Kommunens ledelse har ansvaret for årsregnskabet. Vort ansvar er på grundlag af vor revision at udtrykke en konklusion om årsregnskabet.

Den udførte revision

Vi har udført vor revision i overensstemmelse med danske revisionsstandarder og Revisionsvedtægten for Københavns Kommune (god offentlig revisionskik). Disse kræver, at vi tilrettelægger og udfører revisionen med henblik på at opnå høj grad af sikkerhed for, at årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation.

Revisionen omfatter stikprøvevis undersøgelse af information, der understøtter de i årsregnskabet anførte beløb og oplysninger.

Revisionen omfatter endvidere stillingtagen til den af ledelsen anvendte regnskabspraksis og til de væsentlige skøn, som ledelsen har udøvet, samt vurdering af den samlede præsentation af årsregnskabet.

Det er vor opfattelse, at den udførte revision giver et tilstrækkeligt grundlag for vor konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vor opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af kommunens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 200x samt af resultatet af kommunens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar-31. december 200x i overensstemmelse med de krav til regnskabsaflæggelsen, som følger af den kommunale styrelseslov."

9. Revisionsrapporteringen i Københavns Kommune omfatter dernæst Revisionsdirektoratets udfærdigelse af den årlige revisionsberetning til Borgerrepræsentationen. Denne beretning – der skal afgives inden den 15. september efter regnskabsårets udløb – indeholder årets revisionsprotokollater i bearbejdet form og tillige udvalgenes besvarelser.

Borgerrepræsentationens behandling af Revisionsdirektoratets revisionsberetning sker efter Borgerrepræsentationens retningslinier af 4. december 1997.

Andre opgaver end revision

10. Revisionsvedtægtens § 8 foreskriver, at Revisionsdirektoratet har adgang til gennem Økonomiudvalget eller vedkommende stående udvalg at kræve indsendt til gennemgang regnskaber for de institutioner, foreninger, fonde mv., der modtager kapitalindskud, tilskud, lån, garanti eller anden støtte fra kommunen.

Regnskaberne er sædvanligvis blevet revideret af privatpraktiserende revisorer forinden indsendelsen til direktoratets regnskabs gennemgang.

Ved gennemgangen skal det navnlig påses, at regnskabet er undergivet en betryggende revision, at vilkårene for tilskud mv. er opfyldt, at midlerne er anvendt i overensstemmelse med givne bestemmelser, og at forvaltningen er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Regnskabs gennemgangen baserer sig på en vurdering af, om forvaltningerne har tilrettelagt en administrativ kontrol med anvendelsen af ydede tilskud i overensstemmelse med god tilskudsforvaltning.

11. Revisionsdirektoratet forsyner en række regnskabsopgørelser til staten, EU og andre med erklæring. Disse erklæringer bliver omtalt i vedkommende årsrevisionsprotokollat.

12. I årsrevisionsprotokollaterne gives der endvidere oplysning om den assistance og rådgivning, som er ydet efter særlig aftale med pågældende forvaltning. Det samme gælder, når der er afgivet særlige beretninger eller udført detaljeret kontrol.

Rådgivningen vil normalt omfatte regnskabsmæssige spørgsmål og tilrettelæggelse af forretningsgange mv. Rådgivningen vil for disse og andre områder altid blive givet på en sådan måde, at revisors uafhængighed og troværdighed ikke anfægtes. Det er derfor den enkelte forvaltning, der har til opgave at træffe beslutningerne, som revisor efterfølgende vil kunne foretage en almindelig revisionsmæssig efterprøvning af.

Økonomiudvalget

Opfølgning

1. Merudgifter til reovering af Øbro-hallen

Revisionsdirektoratet afgav den 7. august 2003 særberetning til Borgerrepræsentationen om "Merudgifter til reovering af Øbro-hallen".

Revisionsudvalget fremsendte med skrivelse af 24. september 2003 til Økonomiudvalget sine afgivelsesbemærkninger til beretningen.

Revisionsudvalget henstillede i afgivelsesbemærkningerne, at Økonomiudvalget drager omsorg for udarbejdelsen af en generel vejledning om, hvorledes forvaltningerne kan planlægge og udføre deres forudsatte tilsyn og andet tilsvarende controllingarbejde, så der sikres en bedst mulig budgetopfølgning i årets løb.

Økonomiudvalget besluttede at anbefale følgende indstilling til Borgerrepræsentationen, "at Økonomiforvaltningen vil igangsætte arbejdet med en generel vejledning i 2004. I forbindelse med arbejdet vil Økonomiforvaltningen bl.a. adressere de anbefalinger, som Revisionsdirektoratet i særberetningen har fremdraget. Arbejdet forudsætter inddragelse af forvaltningerne og Revisionsdirektoratet efter behov. Vejledningen forventes at foreligge sommeren 2004".

På Revisionsdirektoratets forespørgsel om, hvorledes arbejdet forløb med vejledningen om kommunens controllingarbejde, oplyste Økonomiforvaltningen i Økonomiudvalgets besvarelse af 17. august 2004, at arbejdet hermed forventes afsluttet i 2004.

I besvarelsen af Revisionsdirektoratets fornyede forespørgsel oplyser Økonomiforvaltningen, at arbejdet med vejledningen ventes færdiggjort ved udgangen af året. Revisionsdirektoratet ventes inddraget i udarbejdelsen af vejledningen.

2. Delegation af bevillingsmyndigheden

Revisionsdirektoratet anbefalede ifølge revisionsbetænkningen for 2003, s. 39, Økonomiforvaltningen at forelægge for Indenrigs- og Sundhedsministeriet, hvorvidt Borgerrepræsentationen kan delegere bevillingsmyndigheden til Økonomiudvalget i forbindelse med udmøntningen af rådighedsbeløb fastsat i budgettet til konkrete anlægsprojekter.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har i brev af 7. februar 2005 udtalt: "En beslutning om til Økonomiudvalget at delegere kommunalbestyrelsens bevillingskompetence vedrørende anlægsbevillinger er således i strid med delegationsforbudet i styrelseslovens § 40, stk. 2".

Kontrakt om varetagelse af lønanvisningen og hertil knyttede ydelser for Københavns Kommune

Redegørelsen for sagen er disponeret således:

- I. Opfølgning af revisionen af regnskab 2003.
- II. Revisionen af regnskab 2004.
- III. Konklusionen af den udførte revision af regnskab 2004.
- IV. anbefaling.

I. Opfølgning af revisionen af regnskab 2003

Ifølge årsrevisionsprotokollatet for 2003 savnedes der på en række områder klare vilkår for Accentures A/S' varetagelse af opgaver i tilknytning løn- og pensionsanvisningen og for dennes rapportering (løbende/årlig), som skal danne grundlag for Økonomiforvaltningens opfølgning af, at vilkårene efterleves. Økonomiforvaltningen havde igangsat et arbejde hermed.

Direktoratet henviste til, at fastlæggelsen af klare vilkår for opgavevaretagelsen er af stor vigtighed som grundlag for en rigtig og hensigtsmæssig styring af Accentures ydelser samt Økonomiforvaltningens løbende og efterfølgende opfølgning heraf for afgørende for en samlet hensigtsmæssig styring af kontrakten.

Af Økonomiudvalgets besvarelse fremgik det, at der i Økonomiforvaltningen var igangsat en proces, hvor den interne snitflade samt snitfladen i forhold til løn- og pensionsanvisningen i Accenture skulle fastlægges. Revisionsdirektoratet ville blive inddraget i denne proces.

I dette arbejde indgår bl.a. en fastlæggelse af Accentures leverance i relation til kommunens økonomistyring, Accentures administration af statuskonti, indhentelse af revisorerklæringer fra Accenture i relevante sammenhænge (fx refusionsopgørelser, IT-anvendelse), fastlæggelse af procedurer for Accentures registreringer i KØR samt vilkår for registrering og administration af indtægter der tilgår Accenture.

I revisionsbetænkningen for 2003, s. 29-32, fandt Revisionsudvalget anledning til at udtale alvorlig kritik af, at Økonomiforvaltningen ikke inden opstarten af lønsystemet havde afklaret den interne snitflade og snitfladen i forhold til løn- og pensionsanvisningen i Accenture A/S, herunder Accentures leverance i relation til kommunens økonomistyring, Accentures administration af statuskonti, Accentures registreringer i KØR og administration af indtægter, der tilgår Accenture.

Revisionsudvalget anmodede Revisionsdirektoratet om at blive holdt orienteret om resultatet af sagens opfølgning.

Økonomistyringssystemer. Revisionen fandt, at Økonomiforvaltningen burde fastsætte vilkår for Accentures registreringer i KØR, og at forvaltningen burde sikre en efterfølgende opfølgning af, at disse vilkår overholdes, herunder vurdering af rigtigheden af de økonomiske data, der indgår i Økonomiforvaltningens regnskab. Der burde endvidere ske en vurdering af, hvilke autorisationer der skal tildeles Accenture til KØR-systemet.

Ifølge Økonomiudvalgets besvarelse til årsrevisionsprotokollatet havde sådanne vurderinger fundet sted og lå til grund for den gældende praksis.

Herudover ville forvaltningen snarest fastsætte vilkår for Accentures registreringer i KØR, herunder fastsættelse af krav til anvisning og attestation af bilag.

Af Økonomiudvalgets opfølgning af sagen i marts 2005 fremgår det, at få navngivne personer i Accenture har adgang til KØR, deres adgange er tidsbegrænsede og vurderes løbende. En egentlig nedskrevet aftale vedrørende Accentures adgang til KØR udstår på grund af håndteringen af de mange fejl og mangler ved lønsystemet hos Accenture. Arbejdet igangsættes, når situationen vedrørende lønanvisning normaliseres.

Forretningsgangsbeskrivelser, jf. Kasse- og Regnskabsregulativet. Revisionen fandt, at Leverandøren som en del af aftalen skal fremsende løsningsbeskrivelse vedrørende kravspecifikation og efterfølgende løsningsbeskrivelse for anvendelse af Kommunedatas pensionsmodul til godkendelse.

Af Økonomiudvalgets besvarelse til årsrevisionsprotokollatet for 2003 fremgik det, at processen vedrørende arbejdsdeling mellem Accenture og kommunen var igangsat. Der ville ligeledes være fokus på at udarbejde forretningsgangsbeskrivelse for Accentures anvendelse af Kommunedatas pensionsmodul. Efter færdiggørelsen af dette arbejde skal de enkelte forvaltninger udarbejde forvaltningsspecifikke forretningsgangsbeskrivelser.

Af Økonomiudvalgets opfølgning af sagen i marts 2005 fremgår det, at der i forbindelse med Københavns Kommunes overgang til nyt lønsystem den 1. juni 2004 har været meget store problemer med fejlagtige lønudbetalinger. Håndteringen af fejl og mangler ved lønsystemet hos Accenture har resulteret i, at bl.a. arbejdet med at udarbejde en forretningsgangsbeskrivelse endnu ikke er færdig. Arbejdet genoptages, når situationen normaliseres.

I Økonomiudvalgets besvarelse af 23. august 2005 oplyses det, at Borgerrepræsentationen den 10. maj 2005 har opsagt kontrakten vedrørende lønanvisning med Accenture. I forlængelse heraf er der indgået en 1-årig overgangsftale med KMD A/S, hvorefter de skal varetage lønanvisningen for Københavns Kommune fra den 1. oktober 2005.

Baggrunden for ophævelsen af kontrakten med Accenture er bl.a. en fejlbehæftet lønanvisning og manglende rapportværktøjer samt Accentures mangelfulde håndtering af bogføring, kontering, økonomiopfølgning m.m. Denne baggrund bevirker, at Økonomiforvaltningen forventer, at økonomiopfølgningen på lønområdet for 2004 vil afspejle Accentures mangelfulde håndtering af økonomiopfølgninger mv. Forholdet er af Økonomiforvaltningen rejst juridisk over for Accenture.

Internt i Økonomiforvaltningen er der nedsat en arbejdsgruppe, som i samarbejde med KMD vil belyse krav og forventninger til den kommende leverandør. Herudover vil arbejdsgruppen sikre, at leverandørens håndtering af bogføring, kontering samt bidrag til økonomiopfølgningen følges tæt.

IT-anvendelse. Revisionen påpegede, at i overensstemmelse med Kasse- og Regnskabsregulativets rammebilag for kontrolforanstaltninger for anvendelsen af edb-regnskabssystemer skal der udarbejdes og vedligeholdes retningslinier for fastlæggelsen af intern kontrol for anvendelsen af systemet. Retningslinierne skal danne grundlag for forvaltningernes forretningsgange for anvendelse af lønsystemet.

Ifølge besvarelsen ville Økonomiforvaltningen igangsætte udarbejdelse af retningslinier for Accentures anvendelse af kommunens IT-applikationer i relation til pensionsanvisningen og KØR. Der ville også blive udarbejdet retningslinier for Accentures brug af Oracle-lønsystemet i forbindelse med håndteringen af lønanvisningen. Opfølgningen på Accentures overholdelse af de af kommunens udarbejdede retningslinier vil bl.a. ske via indhentelse af revisorerklæringer fra Accenture.

Af Økonomiudvalgets opfølgning af sagen i marts 2005 fremgår det, at der i forbindelse med Københavns Kommunes overgang til nyt lønsystem den 1. juni 2004 har været meget store problemer med fejlagtige lønudbetalinger. Håndteringen af fejl og mangler ved lønsystemet hos Accenture har resulteret i, at bl.a. arbejdet med at fastlægge en intern kontrol for anvendelse af lønsystemet endnu ikke er færdiggjort.

Ifølge besvarelsen af 23. august 2005 vil udarbejdelse af retningslinier i forhold til fastlæggelse af intern kontrol for anvendelse af IT-systemet indgå i arbejdet med at fastlægge samarbejdsflader mellem Økonomiforvaltningen og den nye leverandør af lønanvisningen KMD.

Løn. Lønnen til de ansatte, der overgik til Accenture, blev registreret som tilgodehavende i Økonomiforvaltningen. Revisionen var ikke bekendt med, om denne procedure

skulle videreføres med overgangen til det nye lønsystem, men det forudsattes, at Økonomiforvaltningen løbende sikrede korrekt afregning af mellemværendet med Accenture.

Ifølge besvarelsen af årsrevisionsprotokollatet ville denne proces ikke fortsætte i forbindelse med overgangen til det nye lønsystem den 1. juni 2004.

Revisionen konstaterede, at der ultimo 2004 var registreret et tilgodehavende på 25,6 mio. kr. Proceduren var endvidere fortsat i 2005, og tilgodehavendet primo juni 2005 udgør 35,9 mio. kr. På forespørgsel har Økonomiforvaltningen oplyst, at man ikke var bekendt med, at Accenture ikke havde standset proceduren.

Revisionen fandt, at Økonomiforvaltningen burde have fulgt op på sagen for at sikre, at Accenture havde standset proceduren.

Revisionsdirektoratet vil følge afviklingen af tilgodehavendet.

Det oplyses i besvarelsen af 23. august 2005, at Københavns Kommune har taget kontakt til Accenture for at sikre, at proceduren standses, samt at der sker en afstemning af det tilgodehavende beløb. En opfølgning heraf forsøges afklaret i det overordnede juridiske spor.

Indtægter. Revisionen fandt, at Økonomiforvaltningen burde fastsætte vilkår for registrering og administration af de indtægter, der tilgår Accenture som led i varetagelsen af løn- og pensionsanvisningen, samt tilrettelægge en opfølgning af, at administrationen sker som forudsat.

Ifølge besvarelsen af årsrevisionsprotokollatet havde Økonomiforvaltningen igangsat et arbejde med at fastlægge en opgavefordeling mellem Økonomiforvaltningen og Ac-

centure, heri indgår ligeledes en afklaring af vilkårene for registrering og administration af de indtægter, der tilgår Accenture.

Af Økonomiudvalgets opfølgning af sagen i marts 2005 fremgår det, at der i forbindelse med Københavns Kommunes overgang til nyt lønsystem den 1. juni 2004 har været meget store problemer med fejlagtige lønudbetalinger. Håndteringen af fejl og mangler ved lønsystemet hos Accenture har resulteret i, at bl.a. arbejdet med at fastlægge en opgavefordeling mellem Økonomiforvaltningen og Accenture endnu ikke er færdig.

I besvarelsen af 23. august 2005 oplyses det, at en fastsættelse af vilkår for registrering og administration af de indtægter, der tilgår leverandøren i relation til lønanvisningen, vil indgå i en fastlæggelse af samarbejdsfladerne mellem Økonomiforvaltningen og den nye leverandør KMD.

Status og eventualforpligtelser mv. Revisionen fandt, at Økonomiforvaltningen snarest burde udarbejde en skriftlig aftale med Accenture om dennes fremtidige administration af de statuskonti vedrørende løn- og pensionsanvisningen, der indgår i Økonomiforvaltningens og dermed kommunens regnskab. Endvidere burde Økonomiforvaltningen tilrettelægge en forretningsgang for opfølgningen af, at Accenture varetager administrationen som forudsat, og hvorledes forvaltningen løbende sikrer rigtigheden af størrelsen og indholdet af disse statuskonti.

Det oplyses i Økonomiudvalgets besvarelse af 23. august 2005, at en fastsættelse af administrationen af statuskonti vedrørende løn- og pensionsanvisningen samt den nye leverandørs leverancer i forhold til Økonomiforvaltningens økonomiopfølgning vil indgå i en fastlæggelse af samarbejdsfladerne mellem Økonomiforvaltningen og den nye leverandør KMD.

Endelig blev forvaltningen anmodet om en stillingtagen til specifikationerne af statuskontiene fra Accenture, når disse foreligger, samt forvaltningens samlede redegørelse

for udredningen og behandlingen af de gamle saldi vedrørende den hidtidige Løn- og Pensionsanvisning.

Det fremgår af besvarelsen af årsrevisionsprotokollatet for 2003, at i arbejdet med at fastlægge opgavefordeling mellem Økonomiforvaltningen og Accenture indgår også en afklaring af Accentures leverance i forhold til kommunens økonomiopfølgning, herunder udarbejdelse af en skriftlig aftale med Accenture vedrørende deres fremtidige administration af statuskonti vedrørende løn- og pensionsanvisningen. Revisionen ville modtage en redegørelse for udredningen og behandlingen af de gamle saldi, når denne forelå ultimo august.

Af Økonomiudvalgets opfølgning af sagen i marts 2005 fremgår det, at der i forbindelse med Københavns Kommunes overgang til nyt lønsystem den 1. juni 2004 har været meget store problemer med fejlagtige lønudbetalinger. Håndteringen af fejl og mangler ved lønsystemet hos Accenture har resulteret i, at bl.a. arbejdet med at fastlægge en opgavefordeling mellem Økonomiforvaltningen og Accenture endnu ikke er færdig.

Revisionen har ultimo maj 2005 modtaget et materiale fra Økonomiforvaltningen vedrørende behandlingen af de gamle saldi vedrørende den hidtidige Løn- og Pensionsanvisning.

Revisionsdirektoratet skal udbede sig den omtalte redegørelse, herunder oplysning om hvorvidt Økonomiforvaltningen har overdraget saldiene pr. 1. september 2003 til Accenture og dennes accept heraf.

Ifølge besvarelsen af 23. august 2005 udgør materialet afleveret til Revisionsdirektoratet redegørelsen for håndteringen i forbindelse med afstemningen af de gamle saldi. Økonomiforvaltningen vil gerne drøfte eventuelle spørgsmål, som Revisionsdirektoratet måtte have i forbindelse med materialet. Saldiene svarende til det materiale, Revisionsdirektoratet har modtaget, er overdraget til leverandøren, om end der ikke er en formel accept heraf. Leverandørens formelle accept har i denne forbindelse ingen ind-

flydelse på leverandørens ansvar for specifikation og afstemning af saldiene efter 1. september 2003.

Pensionsbidrag for omklassificerede tjenestemænd. I årsrevisionprotokollatet for 2003 blev bedt oplyst resultatet af Økonomiforvaltningens drøftelser med Accenture om den bogføringsmæssige registrering af indbetalingerne og opfølgningen af forvaltningernes overholdelse af ordningen vedrørende indbetalinger af pensionsbidrag for omklassificerede tjenestemænd, herunder fastsættelse af retningslinier herfor. Endvidere fandt revisionen, at det burde indgå i retningslinierne, hvordan forvaltningerne skal forholde sig vedrørende ansatte på nedsat tid.

Ifølge besvarelsen af årsrevisionsprotokollatet ville Økonomiforvaltningen tage skridt til at få sagen bragt i orden.

Af Økonomiudvalgets opfølgning af sagen i marts 2005 fremgår, at der i forbindelse med Københavns Kommunes overgang til nyt lønsystem den 1. juni 2004 har der været meget store problemer med fejlagtige lønudbetalinger. Håndteringen af fejl og mangler ved lønsystemet hos Accenture har resulteret, i at retningslinier for bogføringsmæssig registrering af indbetalinger ikke er igangsat.

Det oplyses i besvarelsen af 23. august 2005, at Økonomiforvaltningen mener, at Københavns Kommune skal sikre at Accenture registrerer indbetalingerne (forvaltningsvis) samt, at der foreligger specificeret dokumentation herfor.

Økonomiforvaltningen mener i øvrigt ikke, at der er behov for yderligere kontrol på dette område. Det forventes, at forvaltningerne overholder gældende regler/cirkulærer.

Københavns Kommune er ikke bekendt med, at der er beregningsproblemer i forhold til de deltidsbeskæftigede, hvorfor der ikke umiddelbart er tanker om en præcisering af reglerne.

Revisorerklæringer

- Regnskabsopgørelser for sociale medarbejderpensioner

Ifølge besvarelsen af årsrevisionsprotokollatet havde Økonomiforvaltningen taget initiativ til at afslutte sagen vedrørende Finansministeriets henvendelse vedrørende oplysninger om de erhvervsaktive (amts)kommunale tjenestemænd, hvor staten refunderer en del af tjenestemandspensionen. Økonomiforvaltningen havde i juli 2004 meddelt Finansministeriet, at det ikke havde været muligt for kommunen at afgive de ønskede oplysninger.

Endvidere havde Økonomiforvaltningen bedt Accenture sætte ekstra fokus på at få ekspederet de udstående sager vedrørende fremsendelse af pensionsoplysninger mv. til godkendelse i Socialministeriet. Sagerne ville blive fremsendt således, at refusionen vil kunne opkræves i forbindelse med refusionsopgørelserne for 2. halvår 2004.

Af Økonomiudvalgets opfølgning af sagen i marts 2005 fremgår, at forvaltningen ikke havde modtaget bemærkninger fra Finansstyrelsen vedrørende henvendelsen, og at sagen ansås for afsluttet. Endvidere havde forvaltningen fremsendt forslag til Accenture vedrørende en arbejdsgang for revidering af refusionsopgørelser. Økonomiforvaltningen afventede svar fra Accenture. Denne arbejdsgang afventes, før revisionsanmodningen til Socialministeriet kan fremsendes.

Økonomiforvaltningen har ultimo maj 2005 oplyst, at arbejdsgangen stadig afventer svar fra Accenture.

København Kommune har ultimo maj 2005 stadig ikke opkrævet refusion fra ministeriet for 2004.

Det oplyses i besvarelsen af 23. august 2005, at Økonomiforvaltningen har rykket Accenture for en status for overstående arbejder, men har p.t. ingen tilbagemelding modtaget. Forholdet er af Økonomiforvaltningen rejst juridisk over for Accenture.

- Opgørelse over statens tilskud til lærerpensioner

Revisionsdirektoratets erklæring på regnskabsopgørelsen for 2002 og årene 1999-2001

indeholdt følgende forbehold:

"Det er Revisionsdirektoratets opfattelse, at Københavns Kommune fortsat ikke har implementeret Aftalen af 26. marts 1992 mellem Finansministeriet, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune om den fremtidige pensionsforpligtelse på folkeskoleområdet, som er indgået i tilknytning til Aftale af 23. marts 1992 mellem Finansministeren og de kommunale organisationer i tilslutning til aftale med Lærernes Centralorganisation og Københavns Lærerforening om folkeskolen."

Revisionen har gentagne gange henstillet, at Aftalen blev implementeret således, at sagen kunne afsluttes.

Ifølge Økonomiforvaltningens besvarelse af årsrevisionsprotokollatet havde forvaltningen sat ekstra fokus på at få implementeret Aftalen. Der har været afholdt møde mellem Accenture, Økonomiforvaltningen og Uddannelses- og Ungdomsforvaltningen desangående. Økonomiforvaltningen følger sagen tæt.

Af Økonomiudvalgets opfølgning af sagen i marts 2005 fremgår, at implementeringen af Aftale af 26. marts 1992 afventer Accentures tilbagemelding.

På forespørgsel oplyser forvaltningen ultimo maj 2005, at der ikke er nyt i sagen.

Københavns Kommune har ikke fremsendt regnskabsopgørelser for årene 2003 og 2004 til ministeriet.

Københavns Kommune modtog tidligere hver måned 19,5 mio. kr. a conto fra staten. Da det ikke har været muligt at få udleveret kontoudtog i Økonomiforvaltningen, har det ikke kunnet efterprøves, om a conto beløbene for 2004 er modtaget.

Det oplyses i besvarelsen af 23. august 2005, at Økonomiforvaltningen har rykket Accenture for en status for ovenstående arbejder, men har p.t. ingen tilbagemelding modtaget. Forholdet er af Økonomiforvaltningen rejst juridisk over for Accenture.

II. Revisionen af regnskab 2004

I resultatopgørelsen i Københavns Kommunes regnskab for 2004 indgår samlede løn-udgifter på 13,2 mia. kr. Endvidere indgår der i balancen i regnskabet betydelige beløb vedrørende rettigheder og forpligtelser, som vedrører administrationen af lønområdet.

Revisionsdirektoratet har ved enslydende breve af 21. december 2004 til samtlige forvaltninger udbedt sig følgende oplysninger om lønudgifterne i KØR:

- Bekræftelse af rigtigheden af forvaltningens samlede lønudgifter (hovedart 1) i KØR for 2004 – beløbet angives.

Hvis det ikke er muligt at afgive en positiv bekræftelse, angives en usikkerhedsprocent. Der bør suppleres med en kort beskrivelse af, hvorledes forvaltningen har søgt at sikre rigtigheden af regnskabets udvisende, herunder hvorledes forvaltningen har varetaget kontrollen af, at der alene er udbetalt løn til ansatte (tilstedeværelseskontrollen).

- Lønrelaterede statuskonti.

Forvaltningen bedes på baggrund af det samlede regnskab fremsende en oversigt over de relevante statuskonti med beløb (løndebitorer, tilgodehavende dagpenge-refusion og andre lønstatuskonti – afhængig af løncentervirksomhed, inklusive eventuelle statuskonti der hidrører fra anvendelsen af det tidligere KMD-lønssystem). Endvidere bedes oplyst eventuel samlet saldo på fejlkontoen i KØR. Endelig bedes det bekræftet, at kontiene er behandlet i overensstemmelse med Københavns Kommunes Kasse- og Regnskabsregulativ, jf. pkt. 2.7.4 i rammebilag om Regnskab i årets løb samt Regnskabscirkulæret for 2004.

Forvaltningernes besvarelser er oplyst i årsrevisionsprotokollaterne til de respektive udvalg.

Revisionsdirektoratets sammenfattende vurdering af forvaltningernes besvarelser fremgår af konklusionen af revisionen af 2004.

Det nye lønsystem har som bekendt medført en række vanskeligheder for Københavns Kommune.

For at kunne tilvejebringe det fornødne grundlag for vores revisionsmæssige vurderinger, herunder konklusionen i revisionspåtegningen af kommunens årsregnskab, anmodede vi i et brev af 25. april 2005 til Økonomiforvaltningen om en redegørelse for en række forhold.

I det følgende redegøres der for disse forhold og Økonomiforvaltningens besvarelse heraf:

a. Det fremgår af Kontrakt mellem Accenture A/S og Københavns Kommune om varetagelse af lønanvisning og hertil knyttede ydelser, jf. pkt. 24. Øvrige IT-mæssige forhold, at "Inden idriftsættelsesdagen skal Kunden have modtaget en erklæring stilet til Kunden udfærdiget i henhold til Foreningen af Statsautoriserede Revisorers revisionsvejledning nr. 14 om Leverandørens generelle system-, drifts-, og datasikkerhed fra Leverandørens eksterne statsautoriserede revisor. Såfremt erklæringen påpeger alvorlige mangler, skal disse udbedres, inden Leverandørens udførelse af de af Kontraktens omfattede ydelser kan finde sted. Er mangler konstateret, skal revisor afgive erklæring om manglernes korrekte afhjælpning.

Kunden får én (1) gang årligt en tilsvarende erklæring om den samlede systemsikkerhed og driftssikkerhed fra Leverandørens eksterne sikkerhedsrevisor i medfør af Foreningen af Statsautoriserede Revisorers revisionsvejledning nr. 14. De ovenfor anførte bestemmelser om afhjælpning og efterfølgende revisorerklæring finder tilsvarende anvendelse."

- Har Økonomiforvaltningen modtaget ovennævnte revisorerklæringer. Kopi af erklæringerne udbedes suppleret med oplysning om hvilke tiltag, Økonomiforvaltningen har gjort i forbindelse med behandlingen heraf.

I Økonomiforvaltningens besvarelse af 27. maj 2005 fremgår, at forvaltningen af Accenture den 21. april 2005 har modtaget et notat udarbejdet af KPMG C. Jespersen, hvori rammerne for den kommende revisorerklæring skitseres. Kommunen har endnu ikke modtaget den endelige revisorerklæring. Det fremsendte notat bliver drøftet med kommunens advokat med henblik på, hvorvidt det fremsendte overholder kontraktens krav.

b. Det fremgår endvidere af kontraktens punkt 9. Opfølgning og kontrol: "Leverandøren skal i tilknytning til den i pkt. 24.1 anførte revisorerklæring én (1) gang årligt vederlagsfrit foranledige udarbejdet en detaljeret revisorerklæring, der dokumenterer, at Leverandørens forhold i forbindelse med erlæggelse af de af Kontrakten omfattede ydelser, herunder forretningsgange og interne kontroller, er betryggende og i overensstemmelse med såvel de kontraktfastsatte krav hertil som bestemmelserne i den kommunale styrelseslov, forvaltningsloven, lov om behandling af personoplysninger, Indenrigs- og Sundhedsministeriets bekendtgørelse om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, Københavns Kommunes kasse- og regnskabsregulativ mm. samt generelle retningslinier for anvendelse af København Kommunes personaleadministrative system.

Den kommunale styrelseslovs krav til den kommunale revision skal overholdes ved udarbejdelse af revisorerklæringen tillige med en af Kunden udarbejdet instruks for revision af de af Kontrakten omfattede ydelser."

- Har Accenture leveret den detaljerede revisorerklæring. Kopi af erklæringen udbedes.

Ifølge Økonomiforvaltningens besvarelse har kommunen endnu ikke modtaget en endelig, detaljeret revisorerklæring.

- Har Økonomiforvaltningen selv eller andre for 2004 foretaget en afstemning mellem konteringen ifølge det nye lønsystem med resultatopgørelsen i KØR.

Økonomiforvaltningen oplyser i besvarelsen, at forvaltningen flere gange har gjort Accenture opmærksom på, at der i henhold til reglerne løbende skal foretages en afstemning mellem konteringerne i lønsystemet og KØR. Dette er gjort på møder mellem Økonomiforvaltningen og forvaltningerne, herunder Accenture, der har omhandlet regnskabsafslutningen. Herudover har problemstillingen været drøftet på de løbende løngruppemøder (implementeringsmøder). Accenture er desuden blevet kontaktet skriftligt vedrørende den løbende økonomiopfølgning.

- Har Økonomiforvaltningen sikret sig, at Accenture har afstemt og specificeret balancekonti i overensstemmelse med Kasse- og Regnskabsregulativet. Hvilke væsentlige poster er eventuelt ikke afstemt og specificeret, fx afregningskonti, løndebitorer og lønafregningskonto?

Af besvarelsen fremgår, at Økonomiforvaltningen skriftligt har understreget, at Accenture skal sikre, at der foreligger en afstemt og specificeret balancekonto i overensstemmelse med reglerne. Accenture har ikke leveret en afstemt og specificeret oversigt over balancekontoen.

- Har forvaltningen sikret, at trækket på kommunens likvide konti er dokumenteret.

Økonomiforvaltningen har i besvarelsen anført, at forvaltningen forudsætter, at der i henhold til kravene om regnskabsføring mv., som anført i kontrakten med Accenture, foreligger dokumentation for trækket på de likvide konti. Økonomiforvaltningen har over for alle forvaltninger udført et stort stykke arbejde for, at forvaltningerne, herunder Accenture, har kunnet afstemme deres likvide konti. I den forbindelse er der afholdt møder med Accenture, hvor problemstillinger vedr. afstemning er drøftet.

- Har Økonomiforvaltningen udarbejdet generelle retningslinier til brug for forvaltningernes behandling af løn ved anvendelsen af lønsystemet, herunder udarbejdet ovennævnte instruks. Kopi af instruksens udbedes.

Det fremgår af Økonomiforvaltningens besvarelse, at kommunen overgik til nyt lønsystem den 1. juni 2004, og siden implementeringen af dette system har der været meget store problemer med fejlagtige lønudbetalinger. Håndteringen af fejl og mangler ved lønsystemet har resulteret i, at bl.a. udarbejdelsen af generelle retningslinier og instruks ikke er færdiggjort. Dette blev ligeledes tilkendegivet i forbindelse med opfølgningen på årsrevisionsprotokollatet. Accenture har udarbejdet et første udkast til generelle retningslinier (april 2004). Udkastet er fremsendt til og drøftet med Revisionsdirektoratet.

Økonomiudvalget henviser i besvarelsen af 23. august 2005 på ny til, at Borgerrepræsentationen den 10. maj 2005 har opsagt kontrakten vedrørende lønanvisning med Accenture. I forlængelse heraf er der indgået en 1-årig overgangsftale med KMD, hvorefter de skal varetage lønanvisningen for Københavns Kommune fra den 1. oktober 2005.

Baggrunden for ophævelsen af kontrakten med Accenture er bl.a. en fejlbehæftet lønanvisning og manglende rapportværktøjer samt Accentures mangelfulde håndtering af bogføring, kontering, økonomiopfølgning m.m. Denne baggrund bevirker, at Økonomiforvaltningen forventer, at økonomiopfølgningen på lønområdet for 2004 vil afspejle Accenturers mangelfulde håndtering af økonomiopfølgninger mv. Forholdet er af Økonomiforvaltningen rejst juridisk over for Accenture.

Internt i Økonomiforvaltningen er der nedsat en arbejdsgruppe, som i samarbejde med KMD vil belyse krav og forventninger til den kommende leverandør. Herudover vil arbejdsgruppen sikre, at leverandørens håndtering af bogføring, kontering samt bidrag til økonomiopfølgningen følges tæt.

c. Det fremgår af Københavns Kommunes regnskab for 2004, at der i forbindelse med rettelser efter regnskabslukningen den 4. februar 2005 blev bogført i alt 18 mio. kr. i regnskab 2005, som vedrører regnskab 2004.

Det fremgår endvidere, at der i de kommende måneder fortsat vil blive foretaget korrektioner til løn og pensioner samt omposteringer, bl.a. i forbindelse med opløsning af decentrale fejlkonti. Det vurderes ifølge regnskabet, at der er tale om mindre korrektioner, der vil ligge inden for den regnskabsmæssige usikkerhed, der har været gældende i regnskabsåret.

Endelig fremgår det, at Accenture har haft en forøgelse i tilgodehavender (merudgift) på ca. 54,1 mio. kr., hvoraf godt 45 mio. kr. er bogført ultimo 2004 på en konto med betegnelsen lønfejlkonto.

- Hvilken dokumentation har Økonomiforvaltningen modtaget for disse udsagn, og hvilke kontrolhandlinger har Økonomiforvaltningen foretaget for at vurdere validiteten heraf.

Økonomiforvaltningen anfører i besvarelsen, at forvaltningen i regnskabsfasen har bedt Accenture om løbende at fremsende specifikationer af fejlkonti til forvaltningerne.

Accenture har fremsendt en opgørelse direkte til forvaltningerne over de beløb, der vil blive bogført. I den forbindelse har Økonomiforvaltningen anmodet Accenture om at sikre, at forvaltningerne fik informationerne på et detaljeringsniveau, der muliggjorde kontrol af validitet (fx organisation, område, konto), og at der selvfølgelig ikke bogføres noget i 2005, som forvaltningerne ikke har haft mulighed for at kontrollere.

Forvaltningerne har herefter haft mulighed for at gennemgå tallene og rette tallene til i det omfang, det har været muligt inden regnskabet teknisk blev lukket. Alternativt skal tallene rettes til i 2005-regnskabet. Det bemærkes, at forvaltningerne har haft relativt kort tid til at identificere og udkontere de enkelte beløb.

Økonomiforvaltningen har ikke foretaget kontrol af validiteten, da ansvaret herfor ligger hos den enkelte forvaltning.

- Hvilken dokumentation har Økonomiforvaltningen modtaget, og hvilke handlinger har Økonomiforvaltningen foretaget for at sikre sig, at Accenture har foretaget indeholdelse og afregning af A-skat, ATP, pensionsbidrag mv. med korrekt beløb og til rette vedkommende til rette tid.

Det fremgår af besvarelsen, at Økonomiforvaltningen har deltaget i drøftelse med Accenture og ToldSkat, hvori indeholdelse af ATP og A-skat er blevet drøftet. Herudover har Økonomiforvaltningen forestået en høring til forvaltningerne, hvori forvaltningerne skulle verificere Accentures oprydning af fejl og mangler med løn-udbetalingsmæssige konsekvens samt Accentures udarbejdelse af oplysningssedler. Forvaltningernes verifikationsmateriale er blevet forelagt Accenture, således at en håndtering af konstaterede fejl kunne foretages. Herudover følger forvaltningen løbende oprydningsarbejdet på ugentlige møder med Accenture.

Accenture har løbende en dialog med pensionsselskaberne vedrørende afregning af pensionsbidrag. Herudover har Økonomiforvaltningen deltaget i et møde med de tre store pensionsselskaber og Accenture, hvor afregning m.m. blev drøftet – samtidig tilkendegav de tre pensionsselskaber, at de vil holde kommunens medarbejdere skadesløse.

- Har Økonomiforvaltningen sikkerhed for, at oplysningssedler til brug for årsopgørelserne for 2004 for kommunens ansatte er indberettet korrekt til skattemyndighederne.

Af Økonomiforvaltningens besvarelse fremgår, at Accenture af ToldSkat har modtaget en kvittering for modtagelse af data vedrørende oplysningssedler fra ToldSkat, og ToldSkat har ifølge oplysninger fra Accenture ikke haft bemærkninger i den henseende.

d. Ibrugtagningen af det nye lønsystem har medført en række vanskeligheder for Københavns Kommune, herunder eventuelle krav fra ansatte og fra andre offentlige myndigheder.

- Revisionen anmodede om en kort redegørelse for udgifternes indhold og så vidt muligt et kvalificeret skøn over den mulige beløbsmæssige indvirkning på regnskabet.

Økonomiforvaltningen har i besvarelsen medsendt en kort redegørelse for udgifternes indhold i forbindelse med håndteringen af Accenture. I forbindelse med kommunens indgåelse af kontrakt med Accenture vedrørende løn- og pensionsanvisningsopgaven samt lønsystemydelsen blev der udarbejdet en model for udvalgenes betaling for ydelser i forbindelse med lønanvisning og lønsystem (BR 340/04). Udover udgifter til betalingsmodellen har udvalgene haft merudgifter til følgende områder:

Merudgifter som følge af fejl og mangler ved lønsystemet

Ved opstarten af Accentures lønsystem har der vist sig en lang række fejl og mangler, som har resulteret i fejlbehæftede lønanvisning til kommunens medarbejdere.

Fejl og mangler ved lønsystemet har resulteret i en række merudgifter for forvaltningerne, dels i relation til et øget personaleforbrug ved håndteringen af de mange henvendelser fra medarbejderne, dels i tilknytning til tab i forbindelse med dagpengerefusioner, løndebitorsager m.m. Forvaltningernes merudgifter er opgjort til 27,2 mio. kr. for 2004.

Disse merudgifter indgik som en del af kommunens forhandlinger med Accenture om kompensation for fejl og mangler ved lønsystemet i perioden 1. juni til 31. december 2004. Et forlig mellem kommunen og Accenture blev tiltrådt af Borgerrepræsentationen den 10. februar 2005 (BR 95/05). Kommunen vil få en kompensation fra Accenture på 15 mio. kr.

Forvaltningernes merudgifter som følge af fejl og mangler vil blive kompenseret med kompensationssummen på 15 mio. kr. Fordelingen af kompensationssummen til forvaltningerne drøftes i Økonomiudvalget.

Merudgifter som følge af ændrede opgavesnitflader, tillægsydelse mv.

I forbindelse med Accentures overtagelse af lønanvisningen blev det besluttet at lægge en række administrative opgaver tilbage i forvaltningerne. Denne ændrede snitflade mellem forvaltningerne og Accenture (tidligere LPA) medførte øgede udgifter for forvaltningerne. Herudover kunne forvaltningerne forvente en merudgift som følge af betalingen for tillægsydelser til Accenture. Tillægsydelser er defineret i kontrakten med Accenture, og der sker betaling efter forbrug (disse er dog ikke blevet opkrævet af Accenture efter idriftsættelsen af det nye lønsystem den 1. juni 2004).

Den endelige opgørelse af forvaltningernes merudgifter som følge af ændrede opgavesnitflader mv. for 2004 samt forvaltningernes skøn for 2005 er opgjort til 48,1 mio. kr., heraf vedrører 6,7 mio. kr. udgifter til eksterne leverandører.

Lønudgifter til tilbageblevne og tilbagevendte tjenestemænd

I forbindelse med Accentures overtagelse af lønanvisningen i september 2003 valgte hovedparten af medarbejderne at overgå til Accenture. Der var dog et antal tjenestemænd, der valgte at forblive i kommunen, og samtidig er der et antal tjenestemænd, der efterfølgende har valgt at vende tilbage til kommunen. De tilbageblevne og tilbagevendte tjenestemænd er fordelt forholdsmæssigt til forvaltningerne. Lønudgiften til disse tjenestemænd er fordelt mellem udvalgene for en 3-årig periode. Udgifterne for årene 2004 til 2007 er opgjort til 22,8 mio. kr.

Forvaltningerne er ikke blevet kompenseret som følge af merudgifter til tilbageblevne og tilbagevendte tjenestemænd.

Økonomiforvaltningen har afsluttende understreget, at Økonomiforvaltningen gentagne gange over for Accenture har gjort opmærksom på fejl, mangler mv. både system-

mæssigt og administrativt i håndteringen af kommunens lønudbetalinger i henhold til den kontrakt, der er indgået mellem Accenture og Københavns Kommune.

Økonomiforvaltningen finder det uacceptabelt, at blandt andet kontraktens bestemmelser om, at de kommunale regler og frister i henhold til Kasse- og Regnskabsregulativet, regnskabscirkulæret mv. ikke er opfyldte.

På møder i styregruppen, implementeringsgruppen mv. har det været Accentures prioritering, der har været lagt til grund for fejlretningen mv. Kommunen har været informeret om denne prioritering og har i nødvendigt omfang tilkendegivet, at en given prioritering ikke har været acceptabel. Accenture har via deres prioritering haft fokus på sikring af rettidig og korrekt udbetaling af løn til kommunens ansatte, korrekt indberetning af skat, pensioner og lignende frem for andre af de kontraktlige mangler, der har været fra Accentures side.

Det tilføjes af forvaltningen, at Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen som følge af kontraktens manglende overholdelse har besluttet, at Københavns Kommune skal opsige kontrakten med Accenture.

III. Konklusionen af den udførte revision af regnskab 2004

Revisionsdirektoratet finder det væsentligt, at der – som et led i den interne kontrol – løbende foretages en afstemning mellem lønsystemet og kommunens bogføringssystem KØR. Dette er, som det fremgår, ikke sket.

Endvidere anses det for væsentligt, at Leverandøren af løn- og pensionsanvisningen, herunder det nye lønsystem, kan tilvejebringe de revisorerklæringer, som er påkrævet i henhold til kontrakten.

Endvidere har Revisionsdirektoratet anmodet kommunens forvaltninger om at bekræfte rigtigheden af de samlede lønudgifter i KØR for 2004. Flere forvaltninger har i denne anledning oplyst, at de ikke på det foreliggende grundlag har kunnet bekræfte rigtigheden af bogføringen af lønudgifterne.

I regnskabserklæringen har ledelsen i Uddannelses- og Ungdomsforvaltningen taget forbehold for manglende korrekt lønbogføring i 2004, og dermed den usikkerhed dette afspejler i forvaltningens regnskab.

Ledelsen i Sundhedsforvaltningen har i regnskabserklæringen oplyst, at det må anses for givet, at regnskabsresultatet ikke er helt retvisende, da en række lønudbetalinger i 2004 er fejlkonteret, hvorfor der tages forbehold for det samlede regnskabsresultat.

Endelig har Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen i ledelsens regnskabserklæring oplyst, at der er konstateret fejl i lønregistreringen i regnskab 2004 og henvist til det tidligere oplyste om usikkerheden om rigtigheden af bogføringen af løn.

På Økonomiudvalgets møde den 19. april 2005 godkendte udvalget Økonomiforvaltningens indstilling om, at Økonomiudvalget aflægger regnskab og beretning for 2004 til Borgerrepræsentationen, og at Økonomiudvalget indstiller til Borgerrepræsentationen, at kommunens regnskab og beretning for 2004 afgives til revision. Økonomiudvalget tog imidlertid forbehold for, at den manglende lønstyring kan have konsekvenser for kommunens regnskab.

Af Københavns Kommunes Beretning 2004 fremgår "Accenture overtog den 1. september 2003 kommunens løn- og pensionsanvisning og den 1. juni 2004 blev kommunens nye løn- og HR-system sat i drift.

Ved opstarten af det nye lønsystem har der vist sig en række fejl og mangler, som har resulteret i fejlbehæftede lønanvisninger til kommunens medarbejdere. Selvom Accenture efterhånden har afhjulpet en række af disse fejl og mangler, udestår der fortsat et stort oprydningsarbejde hos leverandøren for at bringe medarbejdernes lønudbetalinger, årsopgørelser m.v. på plads".

I Regnskab 2004 er det oplyst, at der i forbindelse med rettelser som følge af overgangen til nyt lønsystem efter regnskabsafslutningen den 4. februar 2005 er bogført i alt 18 mio. kr. i regnskab 2005, som vedrører regnskab 2004. Endvidere er det oplyst, at der i de kommende måneder fortsat vil blive foretaget korrektioner til løn og pensioner samt omposteringer, bl.a. i forbindelse med opløsning af decentrale fejlkonti. Det oplyses, at der er tale om mindre korrektioner, der vurderes at ligge inden for den regnskabsmæssige usikkerhed, der har været gældende i foregående år.

Økonomiudvalget besluttede på mødet den 10. maj 2005 at opsige kontrakten om lønanvisningen med Accenture.

Ovennævnte forhold – som direktoratet anser som væsentlige – har betydning for konklusionen af den udførte revision af Københavns Kommunes regnskab for 2004, herunder for revisionspåtegningen.

Der er efter revisionens opfattelse tale om en situation, hvor Københavns Kommunes regnskab for 2004 generelt giver et retvisende billede af kommunens aktiver og passiver, økonomiske stilling samt resultat. Det har imidlertid ikke været muligt for os at komme til samme konklusion om lønningerne i kommunens regnskab for 2004. Revisionsdirektoratet tager derfor forbehold for rigtigheden af lønningerne i regnskabet, men forbeholdet påvirker således ikke på afgørende vis regskabets retvisende billede.

Sammenfattende er det Revisionsdirektoratets opfattelse, at kommunens interne kontrol på lønområdet har været behæftet med væsentlige mangler og usikkerheder. Dette finder revisionen stærkt beklageligt, og kommunens regnskab vil derfor blive forsynet med en revisionspåtegning med et forbehold med følgende:

"Forbehold

Kommunens interne kontrol på lønområdet har været behæftet med væsentlige mangler og usikkerheder i form af manglende afstemning mellem det nye lønsystem og kommunens bogføringssystem KØR, manglende erklæringer fra revisor af serviceleverandøren Accenture om det nye lønsystem (IT-sikkerhed, lovgivnings- og kontraktbestemmelser mv.) samt flere forvaltningers vurdering af usikkerheden om lønningerne. Vi har derfor ikke opnået den høje grad af sikkerhed for rigtigheden af lønningerne i regnskabet".

IV. Anbefaling

Hændelsesforløbet for implementeringen af lønsystemet viser efter Revisionsdirektoratets opfattelse vigtigheden af den interne organisering af sådanne projekter og den løbende opfølgning af overholdelse af bl.a. aftaler og opfyldelsen af kritiske milepæle i projektet. Overvejelser herom og gennemførelsen heraf bør derfor indgå som vigtige elementer i den fremadrettede proces ved Økonomiforvaltningens fortsatte opgavevaretagelse i tilknytning til Kontrakten med Accenture samt afviklingen heraf og for samarbejdet med KMD. Revisionsdirektoratet gav udtryk for at ville deltage i drøftelser herom med Økonomiforvaltningen, såfremt dette ønskes.

Beretning om revisionen af Københavns Kommunes beretning om selskabslig- ningen for 2004

Indhold

- I. Indledning.
- II. Revisionens formål.
- III. Generelt om revisionens tilrettelæggelse og udførelse.
- IV. Det udførte revisionsarbejdes indhold, omfang og resultat.
  - Registreringen af resultaterne af ligningen.
  - Revision af årsberetningen.
- V. Konklusion på den udførte revision.

Revisionsdirektoratet fremsendte beretningen til Økonomiudvalget ved revisionsprotokollat af 10. maj 2005. Udvalget har afgivet sin besvarelse den 9. august 2005.

I. Indledning

1. Københavns Kommunes nye aftale af 5. september 2002 med Told- og Skattestyrelsen om ligning (kontroller) af juridiske personer, bortset fra dødsboer, med dertil hørende administrative opgaver (administrative sager) i Københavns Kommune, gælder for perioden 1. januar 2003 til 31. december 2006.

Opgaven varetages af Skatte- og Registerforvaltningens Selskabsbeskatning, der organisatorisk er adskilt fra kommunens øvrige ligningsopgaver.

Aftalen indebærer, at Selskabsbeskatningen for hvert af årene 2003-2006 skal nå et bestemt pointmål for de udførte kontroller, der samlet skal være nået 100 % ved udgangen af 2006. Hvis ikke, vil kommunens honorar blive reduceret forholdsmæssigt.

En kontrol, der udføres som en af følgende typer kontroller: Ligningsmæssig gennemgang, Partiel revision og Revision, giver henholdsvis 1, 3 og 12 point pr. afsluttet sag.

For det årlige pointmål er der indført minimumsmål for hvor mange typer kontroller der skal udføres, samt krav til fordelingen mellem de såkaldte 2 %-selskaber (de 2 % af det samlede selskabsmandtal som har størst omsætning i Københavns Kommune) og de øvrige selskaber, de såkaldte 98 %-selskaber.

Når disse minimumskrav er nået, kan Selskabsbeskatningen frit vælge hvilke kontroller, der skal udføres til opnåelse af årets samlede pointmål. Såfremt pointmålene ikke kan nås i løbet af året, er der mulighed for at overføre op til 10 % af årets pointmål til næste år. En eventuel overopfyldelse overføres til de følgende år inden for kontraktperioden.

Selskabsbeskatningens årlige rapportering om ligningsindsatsen til Told- og Skattestyrelsen skal ske senest 15. marts efter afslutningen af hvert kalenderår.

Der skal rapporteres om kontrollernes udførelse og opfyldelse af årets pointmål, der er baseret på den løbende indberetning af de udførte kontrollers resultater til det statslige ligningsstatistiksystem.

Derudover skal rapporteringen indeholde oplysning om forhold af betydning for ligningsindsatsen samt en specifikation af det anvendte ressourceforbrug.

Kommunen er ved opgavens udførelse undergivet generelle forskrifter i form af love, bekendtgørelser og cirkulærer samt den praksis, der er opbygget i forbindelse hermed, og som bl.a. fremgår af de udsendte vejledninger på såvel ligningsområdet som på de administrative områder.

Revisionsdirektoratets revision af kommunens varetagelse af selskabsligningsopgaven skal efter den indgåede aftale omfatte: Registreringerne af resultaterne af ligningen, forretningsgange ved selskabsligningen samt indholdet af og grundlaget for den årlige kommunale rapportering til Told- og Skattestyrelsen.

II. Revisionens formål

2. Revisionsdirektoratets overordnede formål med revisionen af kommunens selskabs- ligningsberetning er efter den indgåede aftales punkt 8. at afgive en årlig beretning og erklæring om den udførte revision.

Bestemmelser om revisionens gennemførelse og indhold fremgår af Told- og Skatte- styrelsens udsendte instruks af 5. november 1999 for revision af kommunernes sel- skabsligning.

Efter denne instruks skal revisionen foretages i overensstemmelse med god offentlig revisionskik, men ikke omfatte de materielle kontroller i en udført sagsbehandling.

Ved revisionen skal det efterprøves, om forretningsgange er tilrettelagt så det sikres, at den administrative tilrettelæggelse af ligningen er varetaget på en økonomisk hen- sigtsmæssig måde og i overensstemmelse med gældende administrative regler.

Revisionsdirektoratets revision har omfattet efterprøvelse af Selskabsbeskatningens eksisterende forretningsgange ved stikprøvevis substansrevision af sager (lignings- chartekker) for hver type af udførte kontroller og administrative sager samt revision af årsberetningens oplysninger.

Ved revisionen er årsberetningens oplysninger om ressourceanvendelse sammenholdt med Selskabssystemet (det edb-system Selskabsbeskatningen i 2004 har anvendt til opfyldelse af den indgåede aftale). Systemet, der er en udbygning af det hidtidige an- vendte fleks- og tidsregistreringssystem med et modul for sagsstyring af ligningschar- tekker og administrative sager, er udviklet af Skatte- og Registerforvaltningens Edb- afdeling.

Revisionsdirektoratet har ikke foretaget revision af Selskabssystemets nye modul som følge af de organisatoriske ændringer pr. 1. november 2005.

Den udførte revision af Selskabsbeskatningens beretning for perioden 1. januar 2004- 31. december 2004 er udført i overensstemmelse med Told- og Skattestyrelsens in-

struks for revision af kommunernes selskabsligning samt Revisionsvedtægten for København Kommune.

III. Generelt om revisionens tilrettelæggelse og udførelse

3. Revisionsdirektoratet har fortsat taget udgangspunkt i Told- og Skattestyrelsens notat "Systembeskrivelser og revisionsopgaver for selskabsskatteområdet", hvor følgende 12 administrative sagstyper forventes revideret af den kommunale revision:

- Mandtal.
- Inddata til SSR (Selskabsskatregisteret), FBS (Fondsbeskatningssystemet) – fra og med indkomstår 2001 inddata til Told- og Skattestyrelsens nye Selskabs- og Fondsbeskatningssystem (3S).
- Selvangivelser.
- Henstand.
- Skattetillæg.
- Specialsituationer.
- Taksation.
- Eksterne myndigheders ansættelsesændringer.
- Dagbøder.
- Funktionsadskillelse.
- IT-systemers sikkerhed.
- Arkivering.

IV. Det udførte revisionsarbejdes indhold, omfang og resultat

4. Verifikation af, at Selskabsbeskatningens forretningsgange efterleves, og at de interne kontroller har fungeret tilfredsstillende i 2004, er ud fra en vurdering af væsentlighed og risiko gennemført via stikprøvekontrol af ligningschartekker (selskabsligningssager) for hver type af udførte kontroller og administrative sager.

Ved revisionen af selskabsligningssager for 2004 er det bl.a. verificeret at:

- Behørig notering om udført sagsbehandling og ressourceanvendelse fandtes.
- Ledelsesgodkendelse af afgørelser mv. fandtes i sagsmaterialet.
- Ansøgninger/anmodninger fra selskaber var behandlet inden for rimelige tidsfrister.
- Forvaltningslovens krav om klagevejledning ved svar om afgørelser var overholdt.
- Påkrævede indberetninger var foretaget korrekt til de statslige edb-systemer.

Ved revisionen, der blev udført i januar-februar 2005, blev der i alt foretaget revision af 18 tilfældigt udvalgte selskabsligningssager blandt kontrolprocesserne: Ligningsmæssig gennemgang, Partiel revision og Revision for henholdsvis 2 %- og 98 %-selskaberne.

Stikprøven, der var fordelt over kalenderåret indtil medio november 2004, blev udvalgt på baggrund af Selskabsbeskatningens viderebearbejdelse af udtræk fra Selskabssystemet foretaget af Skatte- og Registerforvaltningens Edb-afdeling.

Derudover blev der foretaget revision af 14 administrative sager, ligeledes fordelt over kalenderåret indtil medio november 2004.

For de udvalgte administrative sager blev der foretaget efterprøvelse af, om opgaverne varetages i overensstemmelse med administrative bestemmelser i love, bekendtgørelser, forskrifter eller andre regelsæt samt den med Told- og Skattestyrelsen indgåede aftale.

Resultatet af stikprøvekontrollen af selskabsligningssager fremgår af følgende tabel:

Kontrolpunkt	Tilfældigt udvalgte sager	
	Stikprøve	Bemærkning
Selvangivelse modtaget rettidigt	18	0
Stempel for modtagelse	18	0
Selvangivelse underskrevet	18	0
Ressourceforbrug (overens med tidsregistreringssystemet)	18	1
Kontrolart	18	0
Ligningsmyndighedskode	18	0
Ledelsesgodkendelse	18	1
Svar til selskab	18	1
Omsætning	18	0
Indberetningstidspunkt	18	0
Ansæt indkomst overensstemmelse	18	0
Selvangiven indkomst	18	0

Selvangivelse modtaget rettidigt: Stikprøvekontrollen gav ingen bemærkninger til dette punkt. I 6 tilfælde var selvangivelser indleveret for sent, men Selskabsbeskatningen havde i alle tilfælde pålagt korrekt kontrollillæg eller bevilget henstand i overensstemmelse med Selskabsbeskatningens forretningsgang og gældende administrative regler.

Ressourceforbrug (overens med tidsregistreringssystemet): Ved stikprøven fandtes 1 tilfælde, hvor ressourceforbruget for en kontrol var indberettet med 240 minutter for lidt.

Fejlen var, at sagsbehandleren havde indberettet anvendt tid, efter at sagen var afsluttet i Selskabssystemet.

Fejlen vurderes ikke at have væsentlig betydning.

Ledelsesgodkendelse: Ved revisionen blev konstateret 1 tilfælde, hvor ledelsesgodkendelse ikke fandtes i ligningssagen.

Da selskabet var i likvidation, vurderes fejlen ikke at have nogen betydning.

Svar til selskab: I 1 tilfælde var der ikke givet svar til selskabet.

Da selskabet var i likvidation, vurderes fejlen ikke at have nogen betydning.

Omsætning: Der var ingen bemærkninger til denne stikprøve.

Selskabsbeskatningen har for den udvalgte stikprøve ikke anvendt ressourcer til indberetning af omsætningstal, der fra år 2002 ikke mere var påkrævet af Told- og Skattestyrelsen.

Revisionsdirektoratet har ved stikprøvekontrollen af selskabsligningssagerne for 2004 konstateret, at sagsbehandling af administrative sager fortsat indgår som en integreret del af selskabsligningen.

Som følge heraf foretages der ikke i alle tilfælde separat tidsregistrering pr. CVR-nr. for hver enkelt administrativ sagstype.

Af de udvalgte selskabsligningssager har Revisionsdirektoratet foretaget revision af Selskabsbeskatningens sagsbehandling for de administrative sagstyper, der har været i disse ligningssager. I forbindelse med selskabsligningssagerne er gennemgået 8 administrative sager: 2 Kontroltillæg, 3 Henstand, 2 Sambeskatning og 1 Lempelse.

Da de administrative sagstyper efter Told- og Skattestyrelsens retningslinier forventes at være omfattet af den kommunale revision, har Revisionsdirektoratet udvalgt 14 stikprøver blandt samtlige administrative sagstyper, der i Selskabsbeskatningens Selskabssystem er registreret som afsluttede, og hvor der på CVR-nummeret er foretaget separat tidsregistrering.

Told- og Skattestyrelsen har ikke stillet krav til kommunens registrering af de administrative sagstyper, og den anvendte metode til gennemgang af Selskabsbeskatningens administrative sagsbehandling vurderes at være tilstrækkelig sikker til, at Revisionsdirektoratet kan udtale sig om sikkerheden ved Selskabsbeskatningens sagsbehandling af disse sagstyper.

Resultatet af stikprøvekontrollen af administrative sager fremgår af følgende tabel:

Kontrolpunkt	Tilfældigt udvalgte sager	
	Stikprøve	Bemærkning
Omlægning af regnskabsår	2	0
Anmodning om sambeskatning	4	0
Skattepligtsspørgsmål i øvrigt	1	0
Kontroltillæg	4	0
Lempelsesansøgninger	3	0
Taksation	2	0
Eksterne myndigheders ansættelsesændringer	1	0
Dagbødesager	2	0
Henstand	3	0

Som det fremgår af tabellen, viste stikprøvekontrollen vedrørende sagsbehandling af 22 administrative sager ingen bemærkninger.

Der er ingen yderligere bemærkninger til revisionen af selskabslignings- og administrative sager.

5. Revisionsdirektoratet har i forbindelse med revisionen af selskabsligningssager konstateret, at Selskabsbeskatningens opgavevaretagelse med hensyn til indberetning til Told- og Skattestyrelsens edb-systemer såvel organisatorisk som autorisationsmæssigt er funktionsadskilt mellem Administrationsafdelingen og de øvrige afdelinger.

6. På baggrund af den stikprøvevise kontrol af Selskabsbeskatningens forretningsgange vurderer Revisionsdirektoratet, at der for de tilrettelagte procedurer og interne kontroller er en høj grad af sikkerhed for, at de administrative opgaver i forbindelse med selskabsligningen varetages på en forsvarlig måde i overensstemmelse med gældende retningslinier og kommunens aftale med Told- og Skattestyrelsen.

Registreringen af resultaterne af ligningen

7. Efter aftalen påhviler det Selskabsbeskatningen at indberette resultatet af selskabsligningen til det statslige ligningsstatistiksystem.

Efter aftalen skal der indberettes følgende oplysninger om ligningsresultater pr. SE-nr. og indkomstår:

- Ændringsbeløb.
- Kode for udført kontrol (Ligningsmæssig gennemgang, Partiel revision eller Revision).
- Ligningsmyndighedskode.
- Hvilken %-gruppe (98 % eller 2 %) selskabet tilhører.
- Ressourceforbrug i minutter/timer.

Selskabsbeskatningen har i 2004 anvendt Selskabssystemet til løbende registrering af ovennævnte oplysninger.

Systemets tidsregistreringsmodul, der har været i anvendelse fra 1. januar 1999 og som efterfølgende har fået udviklet en snitflade til forvaltningens flekstidssystem, har Revisionsdirektoratet tidligere revideret.

I Selskabssystemets tidsregistreringsmodul registreres således fortsat den tid i minutter, der anvendes på de forskellige selskabsligningssager.

Ved en sags afslutning bliver de opnåede ligningsresultater, den anvendte kontrolproces og ressourceanvendelsen i minutter indberettet.

Sagsbehandleren påfører ligningsresultaterne manuelt på selskabsligningssagen, herunder om selskabet har været underkastet en af de tre kontrolprocesser: Ligningsmæssig gennemgang, Partiel revision eller Revision.

I Administrationsafdelingen påføres efter opslag i Selskabssystemets tidsregistreringsmodul det samlede tidsforbrug, der har været anvendt på den pågældende sag.

Administrationsafdelingen indberetter herefter oplysningerne til Told- og Skattestyrelsens systemer: SSR- og FBS-systemerne for indkomstår forud for 2001 og i 3S-systemet fra og med indkomstår 2001.

Indberetningerne danner her grundlaget for skatteberegning og udskrivelse af årsopgørelser.

Selskabsbeskatningens 1. ligningsafdeling udarbejder fortsat interne kvartalsvise statistikker. Disse anvendes til kontrol med, om der er overensstemmelse mellem tidsregistreringsmodulet og indberetningerne til det statslige ligningsstatistiksystem med hensyn til: Anvendt tid, Ændringsbeløb og Procentgruppe.

Såfremt der er uoverensstemmelser, kontrolleres resultatet af ligningen, og nødvendig korrektion indberettes efterfølgende af Administrationsafdelingen.

Revisionsdirektoratets stikprøvevise revision af Selskabsbeskatningens registreringer af resultaterne af ligningen gav ikke anledning til bemærkninger.

Revision af årsberetningen

8. Revisionsdirektoratet har foretaget revision og verifikation af Selskabsbeskatningens beretning for perioden 1. januar 2004-31. december 2004.

Verifikation af kommunens målopfyldelse for 2004 er baseret på systemudtræk pr. 6. januar 2005.

Pointmål (incl. regulering for sager til/fra andre kommuner)

Ligningsmæssig gennemgang	3.508
Partiel revision	3.777
Revision	<u>2.844</u>
I alt	<u>10.129</u>

Ud fra kommunens pointmål på 9.214 har kommunen således et overskud på 915 point.

Det kan konstateres, at kommunen har opfyldt de i aftalen omtalte minimumsmål for de enkelte kontroller og kontrolprocesser samt krav til fordelingen mellem de såkaldte 2 %-selskaber og 98 %-selskaber.

9. Revisionsdirektoratet har foretaget revision af Selskabsbeskatningens opgørelse af ressourceforbruget til selskabsligning for perioden 1. januar 2004 til 31. december 2004. Det blev i denne forbindelse konstateret, at der var foretaget korrekt opgørelse af

årsværk, herunder fordeling på personalekategori og uddannelsesmæssig baggrund. Derudover blev det konstateret at Selskabsbeskatningen via bl.a. interne og eksterne kurser sikrer og vedligeholder de ansattes faglige miljø.

For Selskabsbeskatningens opgørelse af anvendte ressourcer til igangværende sager ultimo 2004 blev der for antal sager og timer i alt konstateret en mindre difference på henholdsvis 144 sager og 6.478 minutter i forhold til Selskabssystemet.

Forholdet vurderes ikke at have væsentlig betydning.

Gennemgangen gav ikke anledning til andre bemærkninger.

V. Konklusion på den udførte revision

10. Ifølge den indgåede aftale omfatter Selskabsbeskatningens rapportering en årlig redegørelse om Københavns Kommunes opfyldelse af aftalen.

Rapporteringen omfatter en samlet opgørelse over de kvartalsvis indberettede statistikoplysninger samt en række andre oplysninger af mere kvalitativ karakter, herunder kravene til det faglige miljø.

Det er Revisionsdirektoratets opfattelse, at Selskabsbeskatningen varetager selskabsligningen i overensstemmelse med de indgåede aftaler og i overensstemmelse med gældende administrative regler.

Det er endvidere Revisionsdirektoratets vurdering, at registrering af og dokumentation for resultaterne af ligningen samt opgørelse af ressourceforbruget til selskabsligning er betryggende.

Revisionsdirektoratet har forsynet Københavns Kommunes årsberetning for selskabsligning med revisorerklæring uden forbehold eller supplerende oplysninger.

Beretning om revisionen af Københavns Kommunes rapportering om Skatteankenævnssekretariatets virksomhed for 2004

Indhold

- I. Indledning.
- II. Revisionens formål.
- III. Revisionens tilrettelæggelse og udførelse.
- IV. Revisionens resultat.
  - Verifikation af Skatteankenævnssekretariatets beretning.
  - Adgang til ToldSkat-systemer.
  - Gennemgang af klagesager.
  - Forretningsgange for behandling af klager.
  - IT-drift- og sikkerhedsopgaver.
- V. Målopfyldelse.
- VI. Konklusion på den udførte revision.

Revisionsdirektoratet fremsendte beretningen til Økonomiudvalget ved revisionsprotokollat af 27. juni 2005. Udvalget har afgivet sin besvarelse den 23. august 2005.

I. Indledning

1. Københavns Kommune indgik den 1. august 2003 en aftale med Told- og Skattedirektøren om sekretariatsbetjening af kommunens Skatteankenævn, der behandler og afgør klager over den kommunale skattemyndigheds skatteansættelser.

Aftalen, der gælder for perioden 1. september 2003 til 31. august 2007, varetages af Skatteankenævnssekretariatet, der er en selvstændig kontraktenhed med direkte reference til Økonomiforvaltningen, organisatorisk og fysisk adskilt fra kommunens skatteforvaltning.

Af kommunens aftale fremgår bl.a. krav til Skatteankenævnssekretariatets organisering, opgavernes indhold, der primært omfatter sagsforberedelse og sagsfremstilling af klagesager for Skatteankenævnet, rammerne for opgavernes udførelse, systemadgange til ToldSkat-systemer samt årlig rapportering og revision af sekretariatets virksomheden.

Revisionsdirektoratets revision af Skatteankenævnssekretariatets aktiviteter omfatter ovennævnte krav.

2. Revisionsdirektoratet har revideret Skatteankenævnssekretariatets rapportering for perioden 1. januar 2004-31. december 2004.

Af Skatteankenævnssekretariatets rapportering fremgår følgende aktiviteter:

Beholdning pr. 1. januar 2004	959 sager
Klagesager 1. januar-31. december 2004	1.210 sager
Kendelser (afgørelser)	1.064 sager
Andre afgange	217 sager

Ud af de 1.064 kendelser har Skatteankenævnet i 0,7 % forhøjet den kommunale skatteforvaltnings afgørelse, i 43,2 % stadfæstet afgørelsen, i 39,6 % har klager fået medhold eller delvist medhold, og i 16,5 % er kendelsen af formalitetsmæssig karakter.

II. Revisionens formål

3. Efter den indgåede aftale er det overordnede formål med revisionen, at Revisionsdirektoratet årligt afgiver en erklæring og beretning om den udførte revision.

Revisionen omfatter alene Skatteankenævnssekretariatets administrative virksomhed. Den materielle kontrol med sekretariatets sagsfremstillinger foretages af ToldSkat i forbindelse med årlige tilsyn med Københavns Skatteankenævn.

Den udførte revision af Skatteankenævnssekretariatets rapportering for perioden 1. januar 2004-31. december 2004 er udført i overensstemmelse med den med Told- og Skattedirektøren indgåede aftale samt Revisionsvedtægten for Københavns Kommune.

III. Revisionens tilrettelæggelse og udførelse

4. Ved revisionen har direktoratet verificeret Skatteankenævnssekretariatets beretning, gennemgået sekretariatets adgange til ToldSkat-systemer samt foretaget stikprøvevis gennemgang af klagesager for perioden 1. september 2004 til 31. december 2004.

Skatteankenævnssekretariatets beretning er bl.a. verificeret ved gennemgang af personalsager samt ved analyse af oplysninger i Skatteankenævnssekretariatets journal- og sagsstyringssystem.

Vurdering af sekretariatets forretningsgange er primært foretaget ud fra interview og stikprøvevis sammenholdelse af klagesager med sekretariatets journal- og sagsstyringssystem.

IV. Revisionens resultat

Verifikation af Skatteankenævnssekretariatets beretning

5. Ressourcer. Af Skatteankenævnssekretariatets beretning fremgår, at sekretariatet har været bemandedet med 17 medarbejdere svarende til 16 fuldtidsstillinger fordelt på følgende uddannelser:

Jurister	8
Skatterevisor	1
Kommunalt uddannede sagsbehandlere	4
Administrative medarbejdere	3

Ovennævnte oplysninger om uddannelsesmæssig baggrund blev verificeret ved gennemgang af personalesager, herunder at 1 person har videreført uddannelsen på Skatteret II: Den skattefaglige diplomuddannelse.

Derudover har ansatte i sekretariatet deltaget i efteruddannelse i sekretariatsbetjening og sagsbehandling for skatteankenævn.

6. Antallet af klagesager. I forbindelse med verifikationen af Skatteankenævnssekretariatets beretning blev konstateret, at beholdningen af klagesager primo 2004 var forøget med et mindre antal sager i forhold til beholdningen ultimo 2003.

Efter det oplyste kan dette skyldes korrektioner af fejlindtastning, eller at en klagesag bliver til flere sager, hvis det efterfølgende konstateres, at sagen vedrører flere indkomstår, idet en klagesag i journal- og sagsstyringssystemet defineres som klage pr. indkomstår.

Revisionsdirektoratet har valgt ikke at foretage en yderligere revision af Skatteankenævnssekretariatets journal- og sagsstyringssystem som følge af de organisatoriske ændringer på skatteområdet pr. 1. november 2005.

Adgange til ToldSkat-systemer

7. Det blev konstateret, at sekretariatets sagsbehandlere kun har mulighed for at forespørge i de kommunale og statslige skattesystemer.

Gennemgang af klagesager

8. I forbindelse med revisionen blev der stikprøvevis foretaget gennemgang af 5 tilfældigt udvalgte klagesager og Skatteankenævnssekretariatets administrative behandling af disse, herunder sagsfremstilling, mødeindkaldelse og førte protokoller for skatteankenævnet i forbindelse med klagerens behandling.

Derudover blev foretaget en sammenholdelse af, om klagesagernes oplysninger om bl.a. klagedato, behandling og svar korrekt var angivet i Skatteankenævnssekretariatets journal- og sagsstyringssystem.

Gennemgangen af klagesager gav ikke anledning til bemærkninger.

Forretningsgange for behandling af klagesager

9. Skatteankenævnssekretariatet har ikke forretningsgangsbeskrivelser for fordeling og behandling af klagesager, herunder for udførte interne kontroller i forbindelse med klagesagernes registrering, dokumentation og behandling.

Det blev oplyst, at sekretariatet i vid udstrækning har delegeret ansvaret for sagsbehandlingen, og at ledelsen løbende foretager kontrol med samtlige sagsbehandlers sagsbehandling og overholdelse af fastsatte tidsfrister.

Det er Revisionsdirektoratets principielle opfattelse, at Skatteankenævnssekretariatet fremover bør udarbejde administrative forretningsgangsbeskrivelser.

De manglende forretningsgangsbeskrivelser har dog ikke haft nogen indvirkning på kvaliteten af sekretariatets materielle sagsbehandling. Der henvises til tilsynsrapport 2004 af 3. juni 2005 fra ToldSkat København.

Revisionsdirektoratet blev ved revisionens afslutning bekendt med, at Skatteankenævnssekretariatet havde taget anbefalingen til efterretning.

IT-drifts- og sikkerhedsopgaver

10. I beretningen om revisionen af Skatteankenævnsssekretariatets virksomhed for perioden 1. september 2003 til 31. december 2003 fremgik det, at sekretariatets IT-drift, herunder journal- og sagsstyringssystem samt autorisationsopgaver, blev varetaget af Skatte- og Registerforvaltningens edb-afdeling, uden at der formelt var indgået en aftale herom.

Efterfølgende har Skatteankenævnsssekretariatet i august 2004 formelt indgået en skriftlig aftale om drift af de samlede IT-driftsopgaver med Skatte- og Registerforvaltningens edb-afdeling.

V. Målopfyldelse

11. Af den indgåede aftale om Skatteankenævnsssekretariatets målopfyldelse fremgår, at sekretariatet skal aflevere udkast til sagsfremstilling til Skatteankenævnet inden 4 måneder i 60 % af klagesagerne. Bortset fra sager hvor klager udtrykkeligt har anmodet om og fået udsættelse med klagens behandling, eller hvor Skatteankenævnet finder det hensigtsmæssigt at sætte sagen i bero.

Revisionsdirektoratet har ud fra en analyse af oplysninger i Skatteankenævnsssekretariatets journal- og sagsstyringssystem konstateret, at kravene til målopfyldelse er opfyldt for perioden 1. januar 2004 til 31. januar 2004.

VI. Konklusion på den udførte revision

12. Ifølge den indgåede aftale skal Skatteankenævnsssekretariatet indsende en årlig rapport til Told- og Skattestyrelsen om dets virksomhed i kalenderåret.

Det er Revisionsdirektoratets opfattelse, at Skatteankenævnsssekretariats aktiviteter er udført i overensstemmelse med den indgåede aftale.

Revisionsdirektoratet har forsynet Københavns Kommunes rapportering om Skatteankenævnsssekretariatets virksomhed for perioden 1. januar 2004 til 31. december 2004 med revisorerklæring uden forbehold eller supplerende oplysninger.

Andre sager

1. Balancen i kommunens samlede regnskab

Den samlede hensatte tjenestemandspensionsforpligtelse på 21,4 mia. kr., som er indregnet i balancen i kommunens samlede regnskab, er ikke fuldt ud specificeret i balancerne for de stående udvalg, idet kun hensættelsen til ansatte tjenestemænd er indregnet i balancerne for de stående udvalg. Endvidere er årets samlede udbetalte pensioner og den aktuarberegnete regulering alene udgiftsført i resultatopgørelsen i Økonomiudvalgets regnskab.

Revisionsdirektoratet anbefalede, at Økonomiforvaltningen overvejer at optage pensionsforpligtelsen for pensionerede og opsatte passive tjenestemænd i balancerne for de stående udvalg, hvor pågældende tjenestemænd var ansat. Samtidig bedes overvejet at fordele reguleringen af forpligtelsen for de ansatte tjenestemænd og de årlige udgifter til pensionerede tjenestemænd på de stående udvalg.

I Økonomiudvalgets besvarelse oplyses det, at Økonomiforvaltningen har valgt ikke at henføre opsatte og pensionerede tjenestemandspensionsforpligtelser, herunder reguleringer af forpligtelserne, under de enkelte udvalg af forskellige grunde. Overordnet set skyldes det, at kommunen fortsat styrer efter det udgiftsbaserede budget- og regnskabssystem. Det betyder blandt andet, at forpligtelsen ikke er styrbar for udvalgene, som det er tilfældet for forpligtelserne for de nuværende ansatte tjenestemænd. Hertil kommer, at ændringer i organisering som fx overgang fra magistratsstyre til udvalgsstyre, ophør af bydelsforsøg, dannelse af H:S og HUR mv. gør, at forpligtelserne vedrørende tjenestemænd fra tidligere forvaltningsenheder, selskaber mv. ikke kan fordeles hensigtsmæssigt på udvalgene.

En eventuel fordeling af reguleringen på ansatte tjenestemænd vil indgå i overvejelserne om fremtidig aflæggelse af omkostningsbaserede regnskaber, herunder i takt med at kommunen som følge af statslige krav i højere grad overgår til et omkostningsbaseret budget- og regnskabssystem.

Endvidere blev det konstateret, at Københavns Energis tjenstemandsforpligtelse ikke var bogført i KØR, men at den indgik i den samlede balance i Regnskab 2004.

Det blev henstillet, at forpligtelsen bogføres i KØR.

Ifølge besvarelsen vil Økonomiforvaltningen tilse, at tjenstemandsforpligtelsen for Københavns Energi bogføres i KØR.

Det fremgår af teksten under balancen, at væksten i egenkapitalen bl.a. skyldes et gældsafdrag på 262 mio. kr.

Revisionen bemærkede, at et gældsafdrag nedbringer aktiver og fremmedkapital med samme beløb og derfor ikke har indvirkning på egenkapitalen.

Det fremgår af besvarelsen, at Økonomiforvaltningen er enig i, at gældsafdraget ikke har indvirkning på egenkapitalen. Teksten er desværre ikke tilrettet i den endelige redigerede udgave af regnskabet.

Øvrige udgiftsbaserede regnskabsoversigter

Ifølge Indenrigs- og Sundhedsministeriets autoriserede kontoplan blev – med virkning fra 1. januar 2004 – teksten til hovedkonto 7 ændret til Renter, tilskud, udligning, skatter m.v. og teksten til hovedkonto 8 ændret til Balanceforskydninger. Endvidere blev funktionerne Hovedstadens udviklingsråd, Tilskud og Udligning og Skatter overført fra hovedkonto 8 til hovedkonto 7.

De nye betegnelser for hovedkonto 7 og 8 og de hertil knyttede funktioner er ikke benyttet i Regnskab 2004.

Ifølge besvarelsen vil Økonomiforvaltningen tilse, at de nye tekstbetegnelser for konto 7 og 8 tilrettes og anvendes i regnskab 2005.

Finansiell status

Den finansielle status på funktionsniveau indeholder ikke aktiverne.

Det oplyses i besvarelsen, at aktiverne i den finansielle status desværre er faldet ud af den trykte udgave af regnskabet. Økonomiforvaltningen vil tilføje aktiverne i den elektroniske udgave, der ligger på kommunens webside på Internet.

2. Tjenestemandspension

Pensionsudgifterne for Københavns Kommune har for 2004 udgjort netto 1.077 mio. kr. (udgifter på 1.128 mio. kr. og indtægter på 51 mio. kr.).

Revisionsdirektoratet har som led i revisionen af pensionsområdet foretaget en gennemgang af pensionsudbetalinger til tidligere borgmestre i Københavns Kommune.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har udstedt bekendtgørelse nr. 584 af 9. juli 2002 om vederlag, diæter, pension mv. for varetagelsen af kommunale hverv, der trådte i kraft den 20. juli 2002. Endvidere har ministeriet i en vejledning (nr. 79 af 9. juli 2002) givet en uddybende fremstilling af de gældende regler i bekendtgørelsen med særlig omtale af bl.a. de nye regler.

Det fremgår af vejledningen, at med den ændring af pensionsreglerne, der blev gennemført pr. 1. januar 1994, blev bl.a. pension til borgmestre væsentligt forbedret samtidig med, at pensionskravet blev opsat til det 60. år. Det fremgår endvidere, at bl.a. borgmestre, der har valgt at forblive omfattet af de før 1994 gældende pensionsregler, særligt skal være opmærksomme på de nye overgangsbestemmelser. Endelig foreskriver reglerne en handlepligt for bl.a. de borgmestre, der fortsat ønsker at være omfattet af den gamle ordning.

To borgmestre skulle ifølge vejledningen inden 1. juli 1998 skriftligt have tilkendegivet over for Borgerrepræsentationen, såfremt de ønskede at være omfattet af overgangsordningen. På forespørgsel har Økonomiforvaltningen oplyst, at borgmestrene ikke som foreskrevet i vejledningen har tilkendegivet dette.

Økonomiforvaltningen har oplyst, at forvaltningen vil foretage det videre fornødne.

I Økonomiudvalgets besvarelse af 23. august 2005 bekræfter Økonomiforvaltningen, at de rejste spørgsmål er løst. Sagen har af Økonomiforvaltningen været drøftet med Revisionsdirektoratet, der er enig i, at sagen er løst.

3. Balancen i Økonomiudvalgets regnskab

a. I årsrevisionsprotokollatet for 2003 hæftede Revisionsdirektoratet sig generelt ved, at Økonomiforvaltningen havde udarbejdet afstemning/specifikation af samtlige statuskonti – med undtagelse af statuskonti afledt af lønanvisningen. Direktoratets gennemgang af specifikationer gav dog anledning til en række konkrete bemærkninger, og generelt burde specifikationerne indeholde mere fyldestgørende kommentarer til de enkelte poster. Endelig fandt direktoratet, at der burde ske en forbedring af kvaliteten af forvaltningens løbende vurdering af kontienes udvisende, herunder vurdering af boniteten af de enkelte poster i forhold til det bagvedliggende grundlag.

Ifølge Økonomiudvalgets besvarelse af årsrevisionsprotokollatet havde forvaltningen vurderet en del ældre statusposter og blandt andet afskrevet en del, så der var her sket en forbedring. Endelig ville der fremadrettet fortsat blive arbejdet på at få de enkelte kontorer til at tage mere ejerskab over for saldi på statusposter.

Økonomiudvalget har den 1. marts 2005 behandlet en opfølgning af årsrevisionsprotokollatet for 2003. Der blev i denne anledning givet en redegørelse for forvaltningens fortsatte behandling af direktoratets bemærkninger til de konkrete poster.

b. Gennemgangen af balancen i årsregnskabet 2004 har givet anledning til følgende bemærkninger:

Ekstraordinære foranstaltninger til Metroens 3. etape

Det fremgår af Regnskab 2004, s. 77, at kommunen har optaget et lån (gældsforøgelse) i Østamagerbaneselskabet på 160,8 mio. kr. til finansiering af ekstraordinære foranstaltninger i forbindelse med aftalen om forløbet af Metroens 3. etape.

Lånet er bogført som en gæld under funktion 9.75, Anden langfristet gæld med indenlandsk kreditor og modposteret på funktion 9.99, Balance.

Revisionsdirektoratet forudsatte, at fremtidige udgifter, der dækkes af finansieringen, indgår i bevillingsregnskabet.

Ifølge besvarelsen er Økonomiforvaltningen enig med revisionen i, at finansieringen af ekstraordinære miljøforanstaltninger i forbindelse med Metroens 3. etape bør indgå i bevillingsregnskabet.

Instillingen til BR (BR 187/02) var ikke entydig i den forudsatte bevillingstekniske håndtering, idet der var tale om en speciel lånekonstruktion, hvor afdragene kan ses som betaling for ekstraordinære miljøforanstaltninger. Indenrigsministeriets kontoplan giver dog ikke umiddelbart mulighed for at registrere drift/anlægsudgift og låneafdrag på en og samme tid, hvorfor både udgiften og finansieringen blev håndteret på status og balancen.

For at sikre at udgiften indgår i bevillingsregnskabet, kræves der en særlig konstruktion for at kunne håndtere dette i bogføringen. Økonomiforvaltningen har udarbejdet en teknisk løsning på problemet og ønsker at drøfte det endelige løsningsforslag med revisionen inden udgangen af august, således at de bevillingstekniske ændringer kan indarbejdes i budgettet for 2006.

Barselsfonden

På konto for forsk. gæld vedrørende driften (Konto 0885650708 Organisation 11000, Område 4100) henstod ultimo 2004 en gæld på 102 mio. kr. Gælden vedrører manglende afregning med Sundhedsforvaltningen af "refusioner" fra Barselsfonden.

Revisionen henstillede i årsrevisionsprotokollat for 2003, at mellemværendet med Sundhedsforvaltningen blev afklaret og afregnet.

Ifølge besvarelsen var Økonomiforvaltningen enig med Revisionsdirektoratet i, at det skyldige beløb snarest måtte afregnes. Forvaltningen havde igen rettet henvendelse til

Sundhedsforvaltningen om at få opgørelserne indsendt, således at beløbet kan afregnes.

Økonomiforvaltningen og Sundhedsforvaltningen har i efteråret 2004 drøftet en afklaring og udligning af mellemværendet. Det blev aftalt at udtage en stikprøve svarende til 25 % af det samlede antal barselssager pr. år, som Sundhedsforvaltningen skulle dokumentere efter Økonomiforvaltningens retningslinier. Stikprøven blev efter aftale udvalgt af Revisionsdirektoratet.

Sundhedsforvaltningen har ultimo februar 2005 sendt en redegørelse til Økonomiforvaltningen med henblik på udligning af saldoen. Der er endnu ikke taget endelig stilling til afviklingen.

Revisionsdirektoratet anmodede om Økonomiforvaltningens stillingtagen til Sundhedsforvaltningens redegørelse og dokumentation med henblik på afvikling af mellemværendet. Herunder ønskedes oplysning om den regnskabsmæssige behandling heraf.

Det oplyses i besvarelsen, at Barselsfonden som aftalt har modtaget anmodninger fra Sundhedsforvaltningen svarende til 25 % af det samlede antal barselssager pr. år (2001-2003).

Barselsfonden har ikke kunne godkende materialet på det foreliggende grundlag, da oplysningerne ikke fulgte Økonomiforvaltningens retningslinier på flere punkter. Dette er oplyst til Sundhedsforvaltningen i et møde afholdt den 13. april 2005.

Barselsfonden har efterfølgende bedt Sundhedsforvaltningen om en skriftlig begrundelse for, hvorfor man rent teknisk i Sundhedsforvaltningen ikke kan oplyse de barslendes vikardækkede periode, men kun hele barselsfraværperioden.

Den 6. juni 2005 har Sundhedsforvaltningen givet en skriftlig begrundelse for vanskelighederne med fuldt ud at kunne gøre rede for den vikardækkede periode i den barslendes fraværperiode.

Denne skrivelse er Barselsfonden i øjeblikket ved at tage stilling til med henblik på en eventuel forelæggelse for Økonomiudvalget.

Materielle anlægsaktiver

Ejendomme uden ejendomsværdi.

Revisionen konstaterede, at 2 bygninger beliggende på Kraghavevej 14 og 16 i Hedehusene med en samlet vurdering på -597.353 kr. var indregnet i balancen med 0 kr.

Det har ikke været muligt at få oplyst årsagen til, at bygningerne er vurderet med et negativt beløb og derfor målt til nul kr.

En udtalelse om årsagen til, at bygningerne var vurderet med et negativt beløb blev udbedt.

Manglende brug af beskrivelsesfelt.

Ifølge "Bilag 2: Afsnit til kommunens Budget- og Regnskabshåndbog" skal den ændrede offentlige ejendomsvurdering registreres i anlægsmodulet i et beskrivelsesfelt.

Revisionen konstaterede i flere tilfælde, at der er ejendomme, hvor denne registrering ikke er sket.

I besvarelsen oplyses om de ovennævnte forhold, at Kraghave-arealerne i forbindelse med registrering i KØR blev registreret til for høj en værdi.

Ejendomsværdierne er registreret med 64 mio. kr. Dette svarer til ejendommenes fulde værdi, men der er ikke taget højde for, at Københavns Kommune kun ejer 23,7 % af ejendommene.

Københavns Kommunes andel af ejendomsværdierne kan opgøres til 15,2 mio. kr. baseret på en ejerandel på 23,7 %.

Differencen ved registrering opstår, idet værdien for den enkelte ejendom er opgjort i to omgange. Først er hele ejendomsværdien opgjort på indtastningsgrundlaget, dernæst er andelen, der ikke tilhører Københavns Kommune, opgjort som en negativ "ejendomsværdi". I forbindelse med registrering i KØR er de negative "ejendomsværdier" registreret som 0, jf. regnskabspraksis. Der er således ikke tale om, at ejendomme er registreret uden ejendomsværdi, men derimod, at ejendomme er registreret til for høj en værdi.

En nærmere redegørelse samt oplæg til nyt registreringsgrundlag er fremsendt til revisionen.

4. Anvisning af regningsmellemværende med KMD

a. Revisionsdirektoratet har i brev af 1. februar 2005 fra overborgmesteren fået underretning om en formodet overtrædelse af kommunens forretningsgange for anvisning af betalinger vedrørende Forskudssystemet, Mandtalsfilen og Grænsegængercenteret.

Sagen vedrører afslutningen på et gennem flere år uafklaret kontrakts- og betalingsforhold med KMD A/S, som Revisionsdirektoratet tidligere, i (2001 og 2003), har været involveret i med hensyn til en afklaring af kravene til KMD om specifikation og dokumentation af regninger vedrørende kommunens betalinger for hovedaftalesystemerne på skatteområdet.

I et i 2003 indgået forlig mellem Skatte- og Registerforvaltningen og KMD betingede forvaltningen, at betalingsforholdene omkring Forskudssystemet og Mandtalsfilen blev afklaret med virkning fra 2003. Problemet var, at ToldSkat ejer ophavsrettighederne til de nævnte systemer og derfor også betaler for systemvedligeholdelse mv. Københavns Kommune forlangte følgelig dokumentation for, at KMD – i forhold til systemejeren ToldSkat – var berettiget til at forlange særskilt betaling af Københavns Kommune for brugen af systemerne, idet kommunen ikke havde indgået nogen særskilt aftale herom med KMD.

Betalingsforholdet mellem KMD, ToldSkat og kommunerne er efterfølgende afklaret og indføjet i en betalingsaftale mellem KMD og Skatte- og Registerforvaltningen for

forvaltningens anvendelse af Forskudssystemet og Mandtalsfilen og for Grænsengængercenterets anvendelse af Forskudssystemet, Mandtalsfilen og Gennemstillingsløsning 3I.

Revisionsdirektoratet har i forbindelse med en gennemgang af betalingsforholdene undersøgt, om der var sket en overtrædelse af kommunens gældende forretningsgange for anvisning af betalinger for anvendelse af ovennævnte systemer med tilbagevirkende kraft fra 2003.

I den aktuelle betalingssag har Skatte- og Registerforvaltningens direktør fremlagt dokumentation for, at de foretagne dispositioner skete efter bemyndigelse fra Økonomiforvaltningens øverste økonomiansvarlige.

Revisionsdirektoratet var således af den opfattelse, at kommunens Kasse- og Regnskabsregulativ og forretningsgangene for anvisning af betalinger var overholdt i den konkrete betalingssag.

Med de indgåede aftaler afsluttes således et årelangt betalingsmellemværende mellem Københavns Kommune og KMD for de nævnte skattesystemer.

Krav til dokumentation i IT-kontrakter

b. I forlængelse af direktoratets tidligere involvering i sagen om specifikation og dokumentation af KMDs regninger til Københavns Kommune for hovedaftalesystemerne på skatteområdet foretog revisionen i 2003 en vurdering af forligsforslag af 26. august 2003 fra KMD for så vidt angår: Dokumentation, herunder grovplanlægning.

Vurderingen, der den 3. september 2003 særskilt blev rapporteret til Skatte- og Registerforvaltningen, gav efter revisionens opfattelse ikke praktisk mulighed for, at Københavns Kommune fik indfordret den detaljerede dokumentation, som en kunde kan kræve over for sine leverandører i særlige situationer fx ved større prisstigninger/aktivitetsændringer etc.

Revisionensdirektoratet anbefalede derfor, at forliget blev indgået under forudsætning af, at specifikations- og dokumentationskravene blev anset som en bestanddel af de gældende aftaler mellem Københavns Kommune og KMD.

Efter revisionens opfattelse burde Københavns Kommune fremover sikre, at KMD på begæring kan fremskaffe en sædvanlig detaljeret dokumentation for de af KMD fremsendte regningskrav, så ovennævnte situation ikke igen opstod.

I forbindelse med den under punkt a. omtalte sag om anvisning af betalingsforhold vedrørende KMD for Forskudssystemet, Mandtalsfilen og Grænsegængercenteret, blev det konstateret, at de i ultimo 2004 indgåede aftaler med KMD ikke indeholder krav om mulighed for detaljeret specifikation og dokumentation for fremsendte regninger i særlige situationer fx ved større prisstigninger/aktivitetsændringer.

Det er over for Revisionsdirektoratet oplyst, at KMD ikke kunne indgå aftaler med et sådant krav til detaljeret specifikation og dokumentation, da KMDs fakturerings-systemer i så fald skulle omlægges.

Kommunens betalingsmellemværende vedrørende Forskudssystemet, Mandtalsfilen og Grænsegængercenteret er efter Skatte- og Registerforvaltningens oplysning tidsbegrænset, idet kommunens betalingsforpligtelser ikke videreføres efter forvaltningens forventede fusion med ToldSkat pr. 1. november 2005.

Revisionsdirektoratet finder – under hensyn til KMDs tilrettelæggelse af fakturerings-systemet – det forståeligt, at kommunen i den konkrete betalingssag har set sig nødsaget til at indgå aftaler, uden de ønskede krav kunne opfyldes.

Revisionsdirektoratet skal i sagens anledning anmode Skatte- og Registerforvaltningen om at sikre, at de ønskede specifikations- og dokumentationskrav indføres i Kasse- og Regnskabsregulativets rammebilag, så det sikres, at de nævnte krav fremover gøres gældende for kommunens leverandører på alle relevante områder, så det klart og fyldestgørende fremgår af aftalerne.

Ifølge Økonomiudvalgets besvarelse tager Skatte- og Registerforvaltningen revisionens bemærkninger til efterretning.

Opfølgning

1. Kontraktledelse i Københavns Kommune

Revisionsudvalget har i revisionsbetænkningen for 2000, s. 143, om kontraktledelse i Københavns kommune, anmodet Revisionsdirektoratet om at blive holdt underrettet om sagens opfølgning, herunder særligt inddragelsen af Revisionsdirektoratets synspunkter og anbefalinger ved Økonomiforvaltningens kommende ajourføring af kommunens vejledning om kontraktledelse.

Økonomiforvaltningen har udarbejdet en projektbeskrivelse og herunder en tidsplan for det videre arbejde med forvaltningens ajourføring af vejledningen.

Af projektbeskrivelsen fremgår, at resultaterne af Revisionsdirektoratets spørgeskemaundersøgelse vil indgå i arbejdet med at revidere vejledningen.

Økonomiudvalget oplyser i besvarelsen af 23. august 2005, at Økonomiforvaltningen har revideret vejledningen om kontraktledelse. Vejledningen findes både i trykt udgave og på nettet.

En arbejdsgruppe med repræsentanter fra Revisionsdirektoratet og fra kontraktenheder i Sundhedsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen har deltaget i arbejdet omkring udformning af vejledningen, både med hensyn til form og indhold.

2. Kommunens indkøbsordning

I revisionsbetænkningen for 2003, s. 209-234, blev der redegjort for resultatet af en af Revisionsdirektoratet foretaget større undersøgelse om Kommunens Indkøbsordning.

Ifølge Økonomiudvalgets besvarelse var Økonomiforvaltningen enig med revisionen i nedennævnte forhold. Disse gengives i det følgende og med Økonomiudvalgets supplerende kommentarer om sagens aktuelle stade.

- At der bør udarbejdes et paradigme for forretningsgange for indkøbsområdet.
Ifølge besvarelsen har Økonomiforvaltningen endnu ikke udarbejdet dette paradigme. Arbejdet påbegyndes 2. halvår 2005.
- At de løbende driftsomkostninger ved det elektroniske indkøbssystem bør opgøres og sammenholdes med besparelserne ved ordningen.

Det oplyses i besvarelsen, at i forbindelse med indkøbsredegørelsen, der ventes forelagt Økonomiudvalget i august 2005, er denne omkostningsanalyse udført.

- At der skal implementeres et rapporteringsværktøj, der kan sikre den fornødne styringsinformation.

Økonomiforvaltningen har ifølge besvarelsen implementeret analyseværktøjet Discover, der nu anvendes til analyseformål.

- At der er et stort behov for at formidle information om indkøbsordningen til kommunens forvaltninger og indkøbere.

Økonomiforvaltningen har i samarbejde med forvaltningernes indkøbschefer nedsat et team, der arbejder på at formidle alle tiltag i forbindelse med kommunens indkøbsordning.

- Revisionsdirektoratets bemærkninger – vedrørende Sundhedsforvaltningen – om at det elektroniske indkøbssystem var taget i brug af andre forvaltninger med en tilsvarende grad af decentralisering og selvforvaltning på indkøbsområdet.

Ifølge besvarelsen har Sundhedsforvaltningen endnu ikke ibrugtaget det elektroniske indkøbssystem. Med hensyn til indgåelse af nye aftaler gennem EU-udbud, der vedrører Sundhedsforvaltningen, har Økonomiforvaltningen i en række tilfælde bistået Sundhedsforvaltningen med dette arbejde.

- Økonomiforvaltningen tog til efterretning, at indkøbssystemet kun i ringe omfang blev anvendt, og at der skulle arbejdes med den videre forankring af indkøbssystemet i kommunen.

Økonomiforvaltningen oplyser i besvarelsen, at der arbejdes intenst på forankringen af indkøbssystemet, fx gennem forbedring af brugervenligheden, udrulning af indkøbssystemet i alle forvaltninger og ved at få flere e-handelsegnede varer i indkøbssystemet.

- Revisionsudvalget gav i revisionsbetænkningen for 2003 udtryk for, at udvalget fandt det påkrævet, at Økonomiforvaltningen opprioriterede arbejdet med at drage omsorg for indkøbsordningens forankring i kommunens forvaltninger.

Ifølge besvarelsen har Økonomiforvaltningen i den seneste indkøbsredegørelse 2005, der forventes behandlet i Økonomiudvalget efter sommerferien,

lagt op til, at aktiviteter, der kan øge anvendelsesgraden for de fælles indkøbsaftaler og det elektroniske indkøbssystem, opprioriteres.

3. Udgifter til rejser til udlandet

I revisionsbetænkningen for 2003, s. 234-257, blev der redegjort for resultatet af en af Revisionsdirektoratet foretaget større undersøgelse om udgifter til rejser i udlandet.

Revisionsudvalget tilsluttede sig i revisionsbetænkningen for 2003 Revisionsdirektoratets hovedkonklusioner. Undersøgelsen understregede efter udvalgets opfattelse behovet for, at der foretages en opstramning af kommunens styring af udgifter til rejser til udlandet.

Udvalget forudsatte, at det udtrykkeligt også kommer til at fremgå af kommunens fremtidige styring:

- Udgifter til rejser i udlandet skal kunne begrundes ud fra relevante kommunale interesser.
- Udgifterne er afholdt ud fra en sparsommelig og hensigtsmæssig anvendelse af offentlige midler.
- Formålet skal på forhånd være beskrevet på en fyldestgørende og korrekt måde, så andre efterfølgende kan vurdere opfyldelsen af formålet, fx gennem en rapport over rejsen.
- Som led i planlægningen af en rejse bør det overvejes, om rejsen har en sådan offentlig interesse, at program og den efterfølgende rapport vises på kommunens hjemmeside.

Revisionsdirektoratet bad på denne baggrund – til brug for en fortsat orientering af Revisionsudvalget – oplyst, hvorledes der foretages en opstramning af kommunens styring af udgifter til rejser til udlandet, herunder særligt i henhold til de af Revisionsudvalget anførte fire punkter.

- I Økonomiudvalgets besvarelse af 23. august 2005 henvises der vedrørende politikeres rejser til udlandet til den rejsepolitik for politikere, som Borgerrepræsentationen vedtog på mødet den 15. juni 2005 (BR 347/05).

- I Økonomiudvalgets besvarelse af 23. august 2005 henvises der vedrørende de omtalte rejser til udlandet til aftalen om tjenesterejser med KTO. Herudover er Borgerrepræsentationens beslutning af 15. juni 2005 om rejsepolitik normdannende for de ansattes rejser og dokumentationsbehov i anledning heraf.

Af hensyn til sagens interesse gengives i det følgende fra overborgmesterens indstilling:

- Resumé.
- Sagsbeskrivelse.
- Bilag: Rejsepolitik mv. for Borgerrepræsentationens medlemmer.
- Bilag: Notat om bonuspoints.

"Resumé

Økonomiudvalget behandlede i mødet den 5. oktober 2004 Økonomiforvaltningens indstilling til besvarelse af revisionsprotokollat nr. 22/2003 om Udgifter til rejser til udlandet. Økonomiudvalget besluttede, at der skal indføres generelle retningslinier for afholdelse af udgifter i forbindelse med borgerrepræsentanternes udlandsrejser.

Udkastet til rejsepolitik m.v. for Borgerrepræsentationens medlemmer (inkl. borgmestre) er udarbejdet på baggrund heraf.

Det er herved lagt til grund, at Kommunens ledelsesgrundlag tager udgangspunkt i et fælles værdigrundlag, hvor ledelse er baseret på fælles værdier i stedet for regelbaseret forvaltningspraksis.

Udkastet indebærer bl.a., at borgerrepræsentanterne under tjenesterejser kan få dækket rimelige, dokumenterede udgifter til transport, kost og logi. Derudover ydes et beløb (p.t. 102 kr. pr. døgn) til småfornødenheder. Ved valg af transportmiddel og rejseklasse anvendes det mest hensigtsmæssige og økonomiske for Kommunen. Der rejses normalt på Økonomiklasse. Ved rejser uden for Europa kan benyttes den rejseklasse, der ligger over Økonomiklasse. Rabatordninger søges anvendt. De bonuspoints, der optje-

nes i kommunalt regi, tilhører Kommunen. I forbindelse med Borgerrepræsentationens studieture og udvalgsstudieture udarbejder forvaltningen en rejserapport med program, deltagerliste og det samlede rejseregnskab, der lægges ud på Kommunens hjemmeside."

"Sagsbeskrivelse

Økonomiudvalget har i mødet den 5. oktober 2004 besluttet, at der indføres generelle retningslinier for afholdelse af udgifter i forbindelse med borgerrepræsentanternes udlandsrejser.

Baggrunden herfor er Revisionsdirektoratets protokollat nr. 22/2003 om Udgifter til rejser til udlandet.

For at Kommunen kan afholde udgifter til befordring, kost og logi i forbindelse med borgerrepræsentanternes rejser, skal nogle formelle betingelser være opfyldt.

Borgerrepræsentationens medlemmer er berettiget til befordringsgodtgørelse og godtgørelse for fravær fra hjemstedet (kost og logi) i forbindelse med studierejser, besigtigelser, rejser med repræsentative formål o. lign., når rejsen er godkendt af Borgerrepræsentationen eller af det pågældende udvalg. Såfremt der er tale om en rejse på vegne af Borgerrepræsentationen, eller en rejse for et udvalg som helhed, skal der foreligge en godkendelse/anmodning fra Borgerrepræsentationen. Rejser for enkelte udvalgsmedlemmer kan besluttes i udvalgene, jf. lov om kommunernes styrelse § 16, stk. 10, jf. stk. 1, litra f.

Når en borgerrepræsentant foretager rejser med henblik på deltagelse i møder i forbindelse med varetagelsen af kommunale hverv, der udføres efter valg af Borgerrepræsentationen, jf. lov om kommunernes styrelse § 16, stk. 10, jf. stk. 1, litra b, skal deltagelsen i rejsen ikke godkendes af Borgerrepræsentationen.

Der har hidtil ikke været fastsat særlige retningslinier for borgerrepræsentanternes rejseudgifter m.m. Nu fastsættes en overordnet ramme, som tager sit udgangspunkt i det regelsæt, der gælder for Kommunens ansatte, når de er på tjenesterejse.

Jeg har bedt Økonomiforvaltningen om at udarbejde en elektronisk håndbog, der indeholder rammerne for borgerrepræsentanternes rejser samt en konteringsvejledning."

Bilag: "Rejsepolitik mv. for Borgerrepræsentationens medlemmer

Udgiftsgodtgørelse i forbindelse med borgerrepræsentanternes tjenesterejser

Transportmiddel og rejseklasse:

Ved valg af transportmiddel og rejseklasse, skal der lægges vægt på, hvad der i den konkrete situation er det mest hensigtsmæssige og økonomiske for Kommunen. Normalt rejses der på Økonomiklasse. Ved rejser uden for Europa kan benyttes den rejseklasse, der ligger over Økonomiklasse (i SAS p.t. Economy Extra og tilsvarende klasse i andre selskaber). Rabatordninger søges anvendt. Samtlige udgifter til offentlige transportmidler og til taxa, som er anvendt i forbindelse med hen- og tilbagerejsen til og fra bestemmelsesstedet refunderes mod dokumentation.

Transport på bestemmelsesstedet:

Rimelige udgifter til transport, herunder til taxa til og fra arrangementer, herunder til aftenarrangementer, der har karakter af pligtmæssig deltagelse/repræsentative formål, dækkes mod dokumentation.

Bonuspoints:

Bonuspoints (og tilsvarende ordninger), der ydes borgerrepræsentanterne i forbindelse med rejser betalt af Kommunen tilhører Kommunen. Borgerrepræsentanterne skal til den, der bestiller en rejse, oplyse, hvor mange bonuspoint pågældende har optjent på rejser betalt af kommunen med henblik på, at de så vidt muligt anvendes til at nedbringe udgifterne til borgerrepræsentanternes samlede rejsevirkosomhed.

Måltider:

Rimelige udgifter til måltider refunderes mod dokumentation.

Ved rejser til udlandet med overnatning, der varer mere end 24 timer, ydes derudover et beløb til småfornødenheder på p.t. 102 kr. pr. døgn. Beløbet reguleres en gang årligt pr. 1.1.

Overnatning:

Borgerrepræsentanterne kan få dækket rimelige udgifter til overnatning i enkeltværelse af passende standard mod dokumentation.

Forlængelse af rejsen:

Den enkelte borgerrepræsentant afholder selv alle merudgifter, hvis den pågældende selv ønsker at forlænge sin rejse.

Såfremt det samlet set vil være økonomisk fordelagtigt for Kommunen, at rejsen bliver forlænget, f.eks. ved rabat på visse ugedage, og borgerrepræsentanten er indforstået med forlængelsen, kan Kommunen afholde merudgifter til kost og logi.

Overborgmesterens/borgmestres ledsagende ægtefælle/partner:

Borgerrepræsentationen kan beslutte, at overborgmesteren/borgmester får en ledsagende ægtefælle/partner med på rejsen, jf. lov om kommunernes styrelse § 16 a, stk. 7. Det kan f.eks. komme på tale, såfremt der ligger en invitation fra en værtsby til et repræsentativt arrangement med ledsagere. Beslutning herom træffes af Borgerrepræsentationen i det konkrete tilfælde.

Tilsvarende vil også kunne besluttes i tilfælde, hvor en borgerrepræsentant træder i stedet for overborgmesteren/en borgmester til det pågældende arrangement.

Forsikring:

Borgerrepræsentanterne er omfattet af kommunens rejseforsikring.

Repræsentation:

I det omfang, der i forbindelse med rejsen afholdes repræsentationsudgifter, indgår disse i rejseregnskabet.

Rejseregnskab:

Rejseregnskab skal aflægges senest 3 uger efter hjemkomsten.

Rejseafrapportering:

I forbindelse med Borgerrepræsentationens studieture og udvalgsstudieture udarbejder forvaltningen en rejserapport med program, deltagerliste og det samlede regnskab for turen.

Rejserapporten offentliggøres på Kommunens hjemmeside."

Bilag: "Uddybende notat om Bonuspoints i tilslutning til indstillingen vedrørende rejsepolitik

SAS udsteder bonuspoints i tilslutning til rejser med SAS. Den pågældende skal tilmelde sig ordningen. Der kan kun indgås én aftale om bonuspoints pr. person. Der kan altså ikke indgås en aftale om bonuspoints for private rejser og en aftale om bonuspoints for de rejser arbejdsgiveren betaler.

Ifølge SAS tilhører bonuspoints den, som har fløjet med SAS og ikke den, som har betalt rejsen.

Bonuspoints samles sammen og kan, når der et tilstrækkeligt antal, anvendes til at nedbringe en flyrejse udgifter. De kan også anvendes til at nedbringe hoteludgifter.

SAS har oplyst, at det er muligt at overdrage egne bonuspoints til en hvilken som helst anden person.

Det er dog ikke muligt at lægge bonuspoints fra flere personer sammen."

Andre sager

1. Udviklingen af økonomistyringen i Københavns Kommune

I 2003-revisionsbetænkningen, s. 258-261, blev omtalt Økonomiforvaltningens rapport om "Benchmarking af økonomistyringen i Københavns Kommune – Resultater af 2. runde".

Økonomistyringen vurderes i benchmarkingværktøjet ud fra 11 nøgleområder, som er grupperet på 5 niveauer. Institutionernes placering på de 5 niveauer udtrykker i hvilken grad, institutionerne opfylder kriterierne for god økonomistyring.

De 5 niveauer i benchmarkingværktøjet er følgende: Ad hoc (niveau 1), Finansiell kontrol (niveau 2), Aktivitetsstyring (niveau 3), Balanceret resultatstyring (niveau 4) og Strategisk udvikling (niveau 5).

På baggrund af rapporten udbad Revisionsdirektoratet sig til brug for revisionen:

- Oplysning om indplaceringsniveauet for hver institution i pågældende forvaltning, der havde deltaget i 2. runde af benchmarkingen af økonomistyringen.
- Handlingsplanen for de enkelte institutioner om, hvordan institutionen ville arbejde videre med at forbedre og udvikle økonomistyringen.

Til sagen bemærkede Revisionsudvalget:

"Revisionsudvalget finder det beklageligt, at Økonomiforvaltningen, Uddannelses- og Ungdomsforvaltningen og Sundhedsforvaltningen ikke har ment at skulle afgive reelle og relevante oplysninger om udviklingen i økonomistyringen – et område som Revisionsudvalget og Revisionsdirektoratet gennem de seneste år har fremkommet med mange bemærkninger og anbefalinger til.

Revisionsudvalget har anmodet Revisionsdirektoratet om at blive holdt orienteret om resultatet af sagens opfølgning".

Revisionsdirektoratet har som anmodet fulgt op på forvaltningernes fortsatte arbejde med udviklingen af økonomistyringen.

I det følgende redegøres der i summarisk form for de oplysninger, direktoratet har modtaget herom.

Økonomiudvalget. I besvarelsen til årsrevisionsprotokollatet for 2003 blev det oplyst, at Økonomiforvaltningen ville kontakte Revisionsdirektoratet vedrørende disse oplysninger, når det var drøftet med de enkelte deltagere, da disse var sikret anonymitet.

Økonomiudvalget har den 1. marts 2005 behandlet opfølgningen af årsrevisionsprotokollatet for 2003.

Det fremgår heraf, at Kvarterløft blev placeret på økonomistyringsniveau: Aktivitetsstyring, og Økonomiforvaltningen blev placeret på økonomistyringsniveau: Finansiell kontrol.

Økonomiforvaltningen blev dog i første omgang placeret på Ad hoc som følge af manglende forretningsgange.

For Kvarterløft og Økonomiforvaltningens vedkommende sker der løbende en udvikling af økonomistyringen. Da Økonomiforvaltningens portefølje af opgaver er kendetegnet ved mange, både små og store projekter, der løbende ændrer sig, ligger fokus i økonomistyringen på en optimering af projektstyringen. En egentlig handlingsplan for økonomistyringen skal tage højde for dette og vil blive drøftet med revisionen i forlængelse af Revisionsdirektoratets undersøgelse i 2005 af Københavns Kommunes generelle økonomistyring.

Kultur- og Fritidsudvalget. I sagen om "Opfølgningen på revisionsbetænkningen vedrørende 2003-regnskabet" – behandlet på udvalgets møde den 31. marts 2005 (KFU 122/2005) – oplyses følgende:

Kultur- og Fritidsforvaltningen bemærker, at økonomistyringen i foråret 2004 blev vurderet og offentliggjort i rapporten "Benchmarking af økonomistyringen i Københavns Kommune – Resultater af 2. runde". Benchmarkingen var sket ved selvevaluering og med bistand fra Økonomiforvaltningen. Kultur- og Fritidsforvaltningen deltog på søjle/afdelingsniveau.

Indplaceringsniveauet for de enkelte enheder var, at 2 af de 5 undersøgte enheder allerede opfylder Økonomichefkredsens erklærede mål om niveau 3 Aktivitetsstyring.

De 3 andre opfylder niveau 2 Finansiell kontrol. Kultur- og Fritidsforvaltningen v/Økonomi & IT følger fortsat enhedernes udvikling bl.a. gennem budgetprocessen og den løbende budgetopfølgning. Til budget 2005 er der for alle områder sat fokus på Balanced ScoreCard og indberettede aktivitetsmål. Og der arbejdes målrettet med den nye budgetmodel for 2006 og frem.

Benchmarkingen gentages med 2 års mellemrum for at måle fremdrift og forbedring i institutionernes økonomistyring. Effekten, af om enhederne rykker op i niveau, er ikke målt i 2004.

Uddannelses- og Ungdomsudvalget. I besvarelsen til årsrevisionsprotokollatet blev det oplyst hvilke organisatoriske enheder, der havde deltaget i benchmarkingen. Om indplaceringen blev det meddelt, at Økonomiforvaltningen havde oplyst, at der blev givet en vis anonymitet i forbindelse med besvarelsene, så det er de pågældende institutioner, der er ejere af oplysninger om indplaceringsniveau mv.

Ifølge revisionsbetænkningen for 2003, s. 261, fandt Revisionsudvalget det beklageligt, at Uddannelses- og Ungdomsforvaltningen ikke har ment at skulle afgive reelle og relevante oplysninger om udviklingen i økonomistyringen.

Uddannelses- og Ungdomsudvalget har den 20. april 2005 behandlet en opfølgning af årsrevisionsprotokollatet for 2003. Der er ikke i denne forbindelse sket en opfølgning af sagen.

Revisionsdirektoratet har til brug for orienteringen af Revisionsudvalget om sagens opfølgning fået oplyst navnene på de institutioner, der har deltaget i 2. runde af den gennemførte benchmarking. Endvidere blev oplyst af forvaltningen hvilke indplaceringer, der er sket.

Da Økonomiforvaltningen har givet en vis anonymitet i forbindelse med besvarelsene, er oplysningerne videregivet til Revisionsdirektoratet i en form, så den enkelte institutions indplacering ikke kan identificeres.

Forvaltningen mener, at det er af afgørende betydning for den fortsatte udvikling af god kvalitet i de udførende enheder, at deltagerne i en undersøgelse af den karakter, som der konkret er tale om her og i andre evalueringer og lignende, kan have tillid til, at løfter og indgåede aftaler mv. om, at resultaterne er forbeholdt for institutionen, ikke efterfølgende bliver sat til side.

Sundheds- og Omsorgsudvalget. I besvarelsen til årsrevisionsprotokollatet blev det oplyst, at den enkelte institutions indplacering ikke var offentliggjort og beroede hos Økonomiforvaltningen og ikke hos fagforvaltningerne.

Sundheds- og Omsorgsudvalget har den 31. marts 2005 behandlet "Midtvejsstatus" for Sundhedsforvaltningen. Det fremgår heraf, at Sundhedsforvaltningen har udarbejdet en redegørelse, som er forelagt for udvalget den 21. oktober 2004.

Af redegørelsen, der ligeledes er sendt til Revisionsdirektoratet, fremgår blandt andet, at Sundhedsforvaltningens 10 institutioner kunne indplaceres på følgende niveauer:

Niveau 1 – Ad hoc	6 institutioner
Niveau 2 – Finansiell kontrol	1 institution
Niveau 3 – Aktivitetsstyring	1 institution
Niveau 4 – Balanceret resultatstyring	1 institution
Niveau 5 – Strategisk udvikling	0 institutioner

I institution havde på tidspunktet for analysen endnu så mange uafsluttede aspekter vedrørende regnskabsføring og økonomistyring, der stammede tilbage fra bydelstiden, at spørgeskemaet fra benchmarking-analysen ikke gav et retvisende billede af niveauet. Der vil fortsat blive arbejdet med en løbende udvikling af kvalitetssikring af økonomistyringen – blandt andet gennem Balanced Scorecard-projektet.

Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget. I besvarelsen til årsrevisionsprotokollatet blev det oplyst, at resultatet af forvaltningens deltagelse i benchmarkingundersøgelsen havde vist, at forvaltningens økonomistyring ikke på undersøgelsestidspunktet havde et tilfredsstillende indplaceringsniveau, og at forvaltningen havde iværksat en række tiltag til at forbedre økonomistyringen, herunder opprioritering af den centrale økonomistyring gennem en organisationsomlægning.

Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget har ikke behandlet dette emne ved opfølgningen den 23. februar 2005 af revisionssager vedrørende Københavns Kommunes regnskab for 2003.

Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen henviser indledningsvis til den gennemførte organisationsomlægning. I forlængelse heraf har forvaltningen gennemført både en række tværgående tiltag og specifikke tiltag på det enkelte driftsområde.

De tværgående tiltag fremgår i første række af dokumenterne på forvaltningens hjemmeside under Opgaveløsning/Økonomi.

Her findes under punktet Budgetansvar et dokument benævnt Definition af budgetansvar, herunder opgave- og initiativpligt med tilhørende bilag om Direktionens ansvarsskemaer, budgetansvarsniveauer fordelt på bevillingsområdet og budgetansvarsniveauer med eksempel på konkret sagsflow.

Dette dokument har været drøftet med Revisionsdirektoratet.

På hjemmesiden findes desuden under punktet Mål- og rammestyringspjecer to dokumenter om forvaltningens styringsmodel.

Endvidere findes under punktet Vejledninger og ansvarsfordeling en række vejledninger om udførelse af opgaverne i forbindelse med den årlige økonomistyringscyklus.

Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen henviser til hjemmesiden.

De specifikke tiltag på de enkelte driftsområder fremgår af Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningens notat af 13. april 2005: Opfølgning på tiltag besluttet i forbindelse med Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningens forventede merforbrug i 2003 – 5. afrapportering til Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget og Økonomiudvalget.

Bygge- og Teknikudvalget. I besvarelsen til årsrevisionsprotokollatet for 2003 blev det oplyst, at samtlige enheder i Bygge- og Teknikforvaltningen var omfattet af 2. runde af Benchmarking. Gennemførelsen var et udviklingsværktøj og havde allerede afstedkommet en række ændringer i de enkelte enheder. Herudover var arbejdet med virksomhedsplan, både for Bygge- og Teknikforvaltningen som helhed og i de enkelte enheder, i dag nået længere end tidligere, hvilket vurderes at betyde, at de fleste enheder ved en analyse i dag ville være på et højere niveau.

Bygge- og Teknikforvaltningens enheder blev placeret på følgende måde:

Enhed	Økonomistyringsniveau ifølge Benchmark
Byggeri & Bolig	1
Plan & Arkitektur	1
Vej & Park	2
Københavns Kirkegårde	2
Parkering København	1
Københavns Brandvæsen	1
KTK	1

Handlingsplaner for udvikling af økonomistyringen er integreret i forvaltningens igangværende arbejde, blandt andet i forbindelse med de igangværende servicetjek, og fremgår ligeledes som mål i Bygge- og Teknikforvaltningens virksomhedsplan for 2004-2005. Bygge- og Teknikforvaltningen vurderer dog, at ikke alle enheder vil kun-

ne nå op på niveau med udgangen af 2004. Dette vil blive beskrevet yderligere i de konkrete handlingsplaner.

Bygge- og Teknikudvalget har den 6. april 2005 behandlet "Status til Revisionsdirektoratet". Heraf fremgår det, at kommunens økonomichefgruppe på deres møde den 4. april 2003 anbefalede, at kommunens forvaltninger og enheder med aflæggelsen af regnskab 2004 skulle være på økonomistyringsniveau 3. Bygge- og Teknikforvaltningen understøtter denne ambition.

Bygge- og Teknikforvaltningens enheder har på denne baggrund udarbejdet handlingsplaner for forbedring og udvikling af økonomistyringen.

Det tilfredsstillende arbejde, der også inddrager resultatet af KPMG's servicetjek af enhederne, er beskrevet i "Status til Revisionsdirektoratet".

Miljø- og Forsyningsforvaltningen. I besvarelsen til årsrevisionsprotokollat 2003 blev det oplyst, at Miljøkontrollen havde deltaget i Benchmarkingens 2. runde og opfyldte nøgleområde 6 "Tilpasning af aktivitet og kapacitet", men at der på område 5 mangler opfyldelse af visse krav. Som følge af manglerne på område 5 placeres Miljøkontrollen på niveau 2, Finansiell Kontrol.

Miljøkontrollen har indført et miljøledelsessystem, der skal sikre kontinuerlige forbedringer i såvel det miljøfaglige arbejde som det administrative arbejde. Dette gør sig også gældende på økonomiområdet, hvor Miljøkontrollen i 2003 har udviklet handlingsprogrammer for 2004, der sigter på at løfte Miljøkontrollens placering i Benchmarkingen. Der var vedlagt en oversigt over handlingsprogrammer samt eksempel på et handlingsprogram. Det oplystes, at Miljøkontrollen i efteråret 2004 ville udarbejde nye handlingsprogrammer for 2005 ud fra samme model.

Miljø- og Forsyningsudvalget har den 7. marts 2005 behandlet "Status for opfølgning på revisionsprotokollater vedrørende årsregnskabet 2003". Det fremgår ikke, at emnet økonomistyring har været behandlet.

Det fremgår af besvarelsen til årsrevisionsprotokollatet for 2004, at Miljøkontrollen nu også opfylder nøgleområde 5, vedrørende rapportering af aktiviteter, og at Miljøkontrollen derfor kan placeres på niveau 3, Aktivitetsstyring. Miljøkontrollen er tæt på at opfylde nøgleområde 7 og 8, mens opfyldelse af kravene på nøgleområde 9 kræver en del arbejde endnu. Det er dog et langsigtet mål at indfri disse krav til økonomistyringen og dermed placere Miljøkontrollen på niveau 4, Balanceret resultatstyring.

2. Forretningsgangsbeskrivelser, jf. Kasse- og Regnskabsregulativet

I 2003-revisionsbetænkningen, s. 261-263, blev det oplyst, at Revisionsdirektoratet for alle forvaltninger havde fundet det nødvendigt at udbede sig følgende oplysninger:

Ajourført lister over udarbejdede forretningsgangsbeskrivelser pr. 1. juli 2004 i henhold til:

- Københavns Kommunes Kasse- og Regnskabsregulativ.
- Ajourført liste over øvrige forretningsgangsbeskrivelser pr. 1. juli 2004.
- Liste pr. 1. juli 2004 over manglende forretningsgangsbeskrivelser.

På baggrund af sagen måtte Revisionsudvalget med stor beklagelse fortsat konstatere, at de fleste forvaltninger ikke havde fået udarbejdet de nødvendige og pligtige forretningsgangsbeskrivelser.

I opfølgningen af sagen har Revisionsdirektoratet indhentet efterfølgende oplysninger:

Økonomiudvalget. Ifølge besvarelsen af årsrevisionsprotokollatet for 2003 ville Økonomiforvaltningen sende de omtalte oversigter til Revisionsdirektoratet.

Økonomiudvalget har den 1. marts 2005 behandlet en opfølgning af årsrevisionsprotokollatet for 2003. Det fremgår heraf, at oversigterne er sendt til Revisionsdirektoratet.

Revisionsdirektoratet har på grundlag af dette materiale udarbejdet følgende oversigt, der oplyser, om de forretningsgangsbeskrivelser, revisionen har modtaget, og de beskrivelser, som forvaltningen fortsat mangler at udarbejde.

Rammebilag

Intern kontrol-generelt

Budgetprocedure

Regnskab i årets løb

Budgetopfølgning

Årsregnskabet

Brugen af EDB-regnskabssystemer

Kassebetjening og konti i pengeinstitutter

Sikkerhedsstillelser

Opbevaring og registrering af midler

Arkivalier

Forsikrings- og sikringsforhold

Registrering af ejendomme

Forretningsgangsbeskrivelse

Modtaget.

Modtaget.

Modtaget.

Modtaget.

Modtaget.

Modtaget vejledninger om indberettede data til KØR.

Ikke modtaget forretningsgangsbeskrivelser til andre edb systemer.

Modtaget kasseinstruks og forretningsgang for kasseeftersyn.

Ikke modtaget forretningsgang for konti i pengeinstitutter.

Mangler.

Mangler.

Mangler.

Mangler.

Mangler.

De manglende forretningsgangsbeskrivelser forventes at være udarbejdet til oktober 2005.

Kultur- og Fritidsudvalget. Der foreligger de nødvendige og pligtige forretningsgangsbeskrivelser.

Uddannelses- og Ungdomsudvalget. Ifølge besvarelsen af årsrevisionsprotokollatet for 2003 ville Uddannelses- og Ungdomsforvaltningen fremsende de ønskede oversigter.

Uddannelses- og Ungdomsudvalget har den 20. april 2005 behandlet en opfølgning af årsrevisionsprotokollatet for 2003. I den forbindelse har Uddannelses- og Ungdomsforvaltningen oplyst, at der til Revisionsdirektoratet var fremsendt oversigter over udsendte og manglende forretningsgangsbeskrivelse i henhold til kommunens Kasse- og Regnskabsregulativ samt oversigt over udsendte og manglende øvrige forretningsgangsbeskrivelser.

Revisionsdirektoratet har på grundlag af dette materiale udarbejdet følgende oversigt, der oplyser, om de forretningsgangsbeskrivelser, revisionen har modtaget, og de beskrivelser, som forvaltningen fortsat mangler at udarbejde.

Rammebilag

Forretningsgangsbeskrivelse

Intern kontrol-generelt

Modtaget.

Kassebetjening og konti i pengeinstitutter

Modtaget.

Regnskab i årets løb

Modtaget.

Brugen af EDB-regnskabssystemer

Modtaget vejledninger om indberettede data til KØR, Finans og KØR, Kreditor og til autorisation til KØR systemet.

Mangler forretningsbeskrivelser til andre edb-systemer, fx elevregistreringssystemer.

Budgetprocedure

Mangler.

Budgetopfølgning

Mangler.

Årsregnskabet

Mangler.

Sikkerhedsstillelser

Mangler.

Opbevaring og registrering af midler

Mangler.

Arkivalier

Mangler.

Forsikrings- og sikringsforhold

Mangler.

Registrering af ejendomme

Mangler.

Ifølge besvarelsen til årsrevisionsprotokollatet for 2004 har forvaltningen udarbejdet en række vejledninger og information mv., der specifikt omhandler/dækker de emner, som Revisionsdirektoratet har noteret som manglende forretningsgange og anvender en række generelle regelsæt, hvor det forekommer hensigtsmæssigt.

Forvaltningen mener sig således dækket ind med skriftligt materiale, der beskriver ansvarsfordelinger, arbejdsgange og procedurer mv. i et sprog, som tager hensyn til målgrupperne og den indholdsmæssige sammenhæng.

Forvaltningen vil i samarbejde med Revisionsdirektoratet efterfølgende aftale processen med hensyn til at bearbejde de anførte vejledninger og informationer mv., så de opfylder formkravene til egentlige forretningsgange.

Forvaltningen vil herefter fremsende de nævnte forretningsgange til Revisionsdirektoratet.

Sundheds- og Omsorgsudvalget. Ifølge besvarelsen af årsrevisionsprotokollatet for 2003 ville Sundhedsforvaltningen udarbejde de ønskede oversigter.

Sundheds- og Omsorgsudvalget har den 31. marts 2005 behandlet "Midtvejsstatus" for Sundhedsforvaltningen. Det fremgår heraf, at Sundhedsforvaltningen i 2004 har udarbejdet følgende forretningsgangsbeskrivelser:

- Godkendelse af regnskaber for selvejende institutioner.
- Sikkerhedsstillelse og garantier.
- Arkivalier.
- Behandling af værdipost.
- Sikrings- og forsikringsforhold.
- Kasse- og Regnskabsregulativ.

Revisionsdirektoratets gennemgang af forretningsgangsbeskrivelserne har ikke givet anledning til umiddelbare bemærkninger, men vil blive bedømt i forbindelse med den løbende revision.

Endvidere er der udarbejdet en forretningsgangsbeskrivelse omkring det omkostningsbaserede regnskab (OBR). Det er oplyst af forvaltningen, at en instruks til samtlige ledere om indberetning til OBR er under udarbejdelse.

Når denne instruks er modtaget i Revisionsdirektoratet, vil revisionen gennemgå Sundhedsforvaltningens anvendelse af OBR. Det er dog Revisionsdirektoratets umiddelbare opfattelse, at der i den nu modtagne forretningsgangsbeskrivelse mangler oplysning om, hvordan forvaltningen fra centralt hold sikrer korrekt registrering i OBR-regnskabet af såvel aktiver som passiver.

Ifølge udvalgets besvarelse er instruksen fortsat under udarbejdelse i Sundhedsforvaltningen og forventes færdiggjort i forbindelse med regnskabsafslutningen 2005. Revisionsdirektoratets anbefalinger vil blive medtænkt i udarbejdelsen.

En liste over samtlige udarbejdede forretningsgangsbeskrivelser i Sundhedsforvaltningen er fremsendt til Revisionsdirektoratet i februar 2005.

Det er herefter Sundhedsforvaltningens vurdering, at der udelukkende mangler overordnede forretningsgangsbeskrivelser omhandlende det nye lønsystem.

Revisionsdirektoratet skal endvidere oplyse, at fremlæggelsen af forretningsgangsbeskrivelsen vedrørende forvaltningens gennemgang af de selvejende plejehjems regnskaber gav direktoratet anledning til mundtligt at bemærke over for forvaltningen: Der manglede afsnittet om forvaltningens håndtering af formalia omkring de selvejende plejehjem (bl.a. omkring tilsagnsskrivelse, målbeskrivelse, belægning, vedtægter og driftsoverenskomster) samt hele forvaltningens budgetudmelding til de selvejende plejehjem, før kravene i kommunens vejledning om administration af tilskud var fuldstændig beskrevet i Sundhedsforvaltningens interne forretningsgang på området.

Revisionsdirektoratet forventede, at en sådan beskrivelse vil blive udarbejdet som supplement til den allerede udarbejdede forretningsgang, idet Sundhedsforvaltningens beskrivelse i den nuværende form kun omfatter forvaltningens egen gennemgang af regnskaberne.

Det oplyses i besvarelsen, at Sundhedsforvaltningen tager Revisionsdirektoratets synspunkter til efterretning og bemærker, at arbejdet med revidering af standarder for driftsoverenskomster er igangsat. Sundhedsforvaltningen vil sørge for, at de fornødne formalia inddrages heri. Det understreges, at budgetudmeldinger generelt udgår til alle udførerenheder i Sundhedsforvaltningen, og at disse indeholder målsætninger vedrørende belægning mv. Der er i øvrigt ingen forskel i budgetudmeldingerne til henholdsvis kommunale og selvejende enheder.

Revisionsudvalget har i revisionsbetænkningen for 2002, s. 108, anmodet om at blive holdt orienteret om resultatet af direktoratets opfølgning på undersøgelsen vedrørende IT-anvendelse (YHA-systemet (Ydelseshonorar-afregningssystemet)).

Revisionsdirektoratet har primo april 2005 modtaget udkast til den efterlyste forretningsgangsbeskrivelse vedrørende Sundhedsforvaltningen brug af YHA-systemet.

Udkastet, der er udarbejdet af Sundhedsforvaltningens Sundhedsstab og Administrationscentre, beskriver overordnet forretningsgangens omfang, definitioner og forudsætninger, samt hvilke grupper af personer der er udførende, kontrollerende og ansvarlige. Derudover beskrives Sundhedsforvaltningens forskellige fremgangsmåder (handling og kontroller) i forbindelse med forvaltningens administration af dette område.

Revisionsdirektoratets forslag til justeringer i udkastet har Sundhedsforvaltningen i en efterfølgende dialog taget til efterretning. Disse forslag vil blive indarbejdet i den endelige forretningsgangsbeskrivelse.

Når justeringerne er foretaget, er det Revisionsdirektoratets opfattelse, at forretningsgangsbeskrivelsen dækker de handling og kontroller, der udføres på området. Direktoratet vil ved den løbende revision foretage efterprøvning heraf.

Afslutningsvis skal Revisionsdirektoratet bemærke, at der ikke foreligger dokumentation for, hvorledes Sundhedsforvaltningen har sikret sig, at YHA-systemets indbygge-

de kontroller, dvs. de valideringsregler som Amtsrådsforeningen har indlagt i systemet, virker som forudsat.

Det oplyses i udvalgets besvarelse, at Sundhedsforvaltningen har fremsendt den endelige forretningsgangsbeskrivelse vedrørende brug af YHA-systemet til den stedlige revision og afventer tilbagemelding.

Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget. Det fremgik af besvarelsen af årsrevisionsprotokollatet for 2003, at Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen har udarbejdet de forretningsgangsbeskrivelser, der er påkrævet i henhold til Kasse- og Regnskabsregulativet. Ifølge besvarelsen fremgik øvrige forretningsgangsbeskrivelser af Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningens interne regler i FAKIR. Forvaltningen udarbejder løbende nye forretningsgange eller ændrer i bestående forretningsgange i forbindelse med omlægninger i indsatsen og organisatoriske ændringer. Endvidere havde forvaltningen besluttet, at en arbejdsgruppe skulle gennemgå indholdet af FAKIR.

Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget behandlede den 23. februar 2005 opfølgningen af revisionssager vedrørende Københavns Kommunes regnskab for 2003. Det fremgår heraf, at kommunen med virkning fra 1. februar 2005 har en leverandør, der leverer et lovinformationssystem, herunder forvaltningens interne regler i FAKIR. I sammenhæng hermed er arbejdet med at forbedre kvaliteten af indholdet i FAKIR igangsat og forventes at pågå i hele 2005.

Bygge- og Teknikudvalget. Ifølge besvarelsen af årsrevisionsprotokollatet for 2003 har Bygge- og Teknikforvaltningen forretningsgangsbeskrivelser som et centralt opfølgningspunkt i forbindelse med den forestående opfølgning på de gennemførte servicetjek. Forvaltningen vil i forbindelse med udarbejdelse af oplæg til koncept for forretningsgange i Bygge- og Teknikforvaltningen udarbejde de ønskede lister og sende materialet til udtalelse i Revisionsdirektoratet.

Revisionsdirektoratet modtog de ønskede lister i november 2004, hvor revisionen samtidig blev orienteret om, at Bygge- og Teknikforvaltningen, for at styrke arbejdet med

forretningsgange samt sikre en ensartethed i udarbejdelsen, havde udarbejdet en overordnet forretningsgang for Bygge- og Teknikforvaltningen – en forretningsgang for udarbejdelse af forretningsgange i BTF.

Forretningsgangen følger den af KPMG anbefalede struktur, som i forvejen anvendes af flere af BTF's enheder, og er ligeledes blevet præsenteret for forvaltningens enheder på en workshop, hvor metoder og værktøjer blev gennemgået.

Bygge- og Teknikudvalget har den 6. april 2005 behandlet "Status til Revisionsdirektoratet", hvor der er fulgt op på status for udarbejdelse af forretningsgange. Heraf fremgår, at enhederne stadig mangler at udarbejde et varieret antal forretningsgangbeskrivelser.

Bygge- og Teknikforvaltningen oplyser, at arbejdet med forretningsgangsbeskrivelser fortsat er i gang. Arbejdet med udarbejdelse/opdatering af forretningsgange er et vigtigt element i opnåelse af niveau 3 på benchmarking-modellen for god økonomistyring, hvilket ledelsesmæssigt er et prioriteret mål.

Miljø- og Forsyningsudvalget. Ved besvarelsen af årsrevisionsprotokollatet for 2003 medsendte Miljø- og Forsyningsforvaltningen de ønskede oversigter.

Miljø- og Forsyningsudvalget har den 7. marts 2005 behandlet "Status for opfølgning på revisionsprotokollater vedrørende 2003".

Det fremgår heraf, at sekretariatet, som følge af beslutningen i september måned om udskillelsen af KE, der indebar et væsentligt større arbejde med væsentligt kortere frist, end det kunne forudses i august, har måtte prioritere ressourcerne anderledes end oprindeligt planlagt. Arbejdet med forretningsgangsbeskrivelserne – herunder vedrørende dagpengerefusion – har derfor ikke haft fremdrift som forventet, men der vil blive udarbejdet en revideret plan med det formål at færdiggøre forretningsgangsbeskrivelserne inden sommerferien.

Miljøkontrollen har udarbejdet den manglende forretningsgangsbeskrivelse vedrørende udstedelse og anvendelse af kreditkort, mens forretningsgangen vedrørende dagpengerefusion endnu ikke er udarbejdet som følge af tidspres i forbindelse med implementering af og problemerne med det nye lønsystem.

Miljøkontrollen har valgt at iværksætte forretningsgangene uden at afvente Revisionsdirektoratets bemærkninger til de forretningsgange, som i øvrigt blev fremsendt i begyndelsen af 2003.

Situationen er for Revisionsdirektoratet beklageligvis fortsat uændret, da de mange forandringer inden for Miljø- og Forsyningsudvalgets område naturligvis også påvirker direktoratets prioriteringer.

Ifølge udvalgets besvarelse af 29. august 2005 må Miljø- og Forsyningsforvaltningen beklageligvis oplyse, at arbejdet fortsat ikke har haft den ønskede fremdrift. Dette skyldes blandt andet, at en medarbejder, som skulle havde arbejdet med forretningsgangsbeskrivelserne, siden april har været udlånt til Miljøkontrollen. Forvaltningen finder imidlertid fortsat, at udarbejdelsen af forretningsgangsbeskrivelser bør gives høj prioritet, og vil afsætte ressourcer til arbejdet med at udarbejde nye, fælles forretningsgange og -beskrivelser for den nye forvaltning for miljø og teknik, der forventes at blive resultatet af omlægningerne af kommunens struktur pr. 1. januar 2006.

Miljøkontrollen manglede sidste år at udarbejdet forretningsgangsbeskrivelser vedrørende udstedelse og anvendelse af kreditkort og vedrørende dagpengerefusion. I forvaltningens status for opfølgningen på revisionsprotokollatet i marts kunne det konstateres, at forretningsgangsbeskrivelsen vedrørende kreditkort var udarbejdet, mens Miljøkontrollen på grund af problemerne med det nye lønsystem endnu manglede at udarbejde forretningsgangen for dagpengerefusion. Forretningsgangen vil blive uarbejdet, når arbejdspresset som følge af overgangen fra Accentures til KMD's lønsystem er lettet.

Miljøkontrollens øvrige forretningsgange er fremsendt til Revisionsdirektoratet i begyndelsen af 2003, men man har – som det fremgik af besvarelsen af sidste års

protokollat – valgt at iværksætte forretningsgangene uden at afvente direktoratets bemærkninger hertil.

Revisionsdirektoratet anfører i protokollatet, at situationen – hvor direktoratet ikke har afgivet bemærkninger til forretningsgangene – beklageligvis fortsat er uændret, da de mange forandringer inden for Miljø- og Forsyningsudvalgets område naturligvis også påvirker Revisionsdirektoratets prioriteringer.

3. Anlægsområdet

Revisionsdirektoratet udbad sig ved enslydende breve af 21. december 2004 til samtlige forvaltninger følgende:

- Opgørelse over afsluttede anlægsarbejder pr. 30. september 2004, hvor anlægsregnskab ikke er fremsendt til Økonomiforvaltningen henholdsvis Revisionsdirektoratet, jf. gældende frist.
Opgørelsen bedes specificeret på arbejders afslutning i 2004 og i tidligere år.
- Opgørelsen suppleres med oplysning om, hvornår manglende anlægsregnskaber forventes at blive fremsendt.

I det følgende redegøres der for de modtagne oplysninger:

Økonomiudvalget. Økonomiforvaltningen har ifølge besvarelsen af 10. marts 2005 følgende anlægsposter:

Kvarterløft

Denne bevilling har samlet kørt i perioden 1997 til 2003. Da en del af projekterne ikke var afsluttet i 2003, fik Økonomiforvaltningen fra staten udsættelse til 2004. Der skal aflægges et samlet anlægsregnskab for Kvarterløft Kongens Enghave og Holmbladsgade inden 31. marts 2005.

Den boligpolitiske strategiplan 2001-2004

Bevillingen er først færdig nu, og det bevirker, at der skal aflægges et samlet anlægsregnskab inden 31. marts 2005.

Pulje i forbindelse med nye boligområder 2002-2005

Denne bevilling løber endnu et år, og det forventes, at der skal aflægges anlægsregnskab inden 31. marts 2006.

Amager Strandpark

Bevillingen er i 2004 overgået til Bygge- og Teknikforvaltningen, og Økonomiforvaltningen bør aflægge et anlægsregnskab inden 31. marts 2005.

Økonomiforvaltningen har endnu ikke fremsendt særskilte anlægsregnskaber.

Økonomiudvalget har i besvarelsen af årsprotokollatet for 2004 oplyst:

Kvarterløft

Denne bevilling har samlet kørt i perioden 1997 til 2003. Da en del af projekterne ikke var afsluttet i 2003, fik Økonomiforvaltningen fra staten udsættelse til 2004. Der skal aflægges et samlet anlægsregnskab for Kvarterløft Kongens Enghave og Holmblads-gade inden 31. marts 2005.

Økonomiforvaltningen har i juni 2005 fået yderlig udsættelse til 2006. Det skyldes, at der stadig er projekter, som ikke er afsluttet. Fx Prags Boulevard.

Økonomiforvaltningen fremsender hurtigst muligt anlægsregnskaber for det afsluttede, således at kun de projekter, der endnu ikke er færdige, udstår.

Den boligpolitiske strategiplan 2001-2004

Bevillingen er først færdig nu, og det bevirker, at der skal aflægges et samlet anlægsregnskab inden 31. marts 2005.

Anlægsregnskabet er fremsendt tirsdag den 14. juni 2005, for størstedelen af puljerne gælder at de ikke er afsluttet.

Amager Strandpark

Bevilling er i 2004 overgået til Bygge- og Teknikforvaltningen og Økonomiforvaltningen bør aflægge et anlægsregnskab inden 31. marts 2005.

Økonomiforvaltningen har aflagt et regnskab over tilgået samt omplaceret bevillinger tirsdag den 14. juni 2005. Der har intet forbrug været på bevillingen, som alene har omhandlet rammekorrektioner og omplaceringer.